

STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY

NO. 09229

MAYN SHIR HA-SHIRIM

Yosef Papyernikov

THE MAX PALEVSKY
YIDDISH LITERATURE COLLECTION

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified.

If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at digitallibrary@bikher.org

. פאפיערניקאוו

זיין שיר השידים

(לידער פון ליבשאפט)

ארויסגעגעבן מיט דער מיטהילף פון יידישן פען־קלוב
אין ניו־יארק

פארלאג „ניי לעבן“, חל־אביב 1953

J. PAPIERNIKOW
MEIN SHIR HASHIRIM

Printed in Israel

נדפס בישראל

דפוס „הכרמל“, תל-אביב

עטלעכע ווערטער

אין א צייט, ווען שנאה איז דאָס שטאַרקסטע, דאָס דאָמינירנ־דיקסטע געפיל אין דער מענטשלעכער געזעלשאפט — אין אזא צייט איז מיר אויסגעפאלן ארויסצוטראָגן פאר דער עפנטלעכקייט — דאָס שטילסטע, דאָס יונגסטע און אומשולדיקסטע ליד אין דער דיכטונג: דאָס ליבע־ליד.

„מיין שיר השירים“ איז אָבער נישט קיין להכעיס־שפיל מיט דער אומפאָעטישער, פארווילדעוועטער צייט, הגם עס וואָלט געווען באַ־רעכטיקט אויך דער להכעיס.

דאָס ארויסגעבן איצט מיינע ליבע־לידער איז בלויז א צופאל, ווי דער צופאל מיט אלע מיינע פריערדיקע לידער־זאמלונגען, וואָס זענען קיינמאָל נישט געווען גינסטיק פאָר דער געגעבענער צייט, — ווי זי, די צייט, איז קיינמאָל נישט געווען גינסטיק פאָר זיי...

און אפשר איז שוין טאקע איצט די ריכטיקע צייט פאָר מיר „אויס־צוגעבן“ אויך דאָס „מוזיניקל“? — כאָטש עס זענען, זאָגט מען, פאָ־ראָנען דיכטער (און אפשר בין איך איינער פון יענע?), וואָס בלייבן אייביק יונג, ווי יונג און ניי עס בלייבט די „אלטע געשיכטע“ — די ליבע, און ווי יונג און ניי עס בלייבט דאָס אלטע ליד — דאָס ליבע־ליד — דער שיר השירים.

דער מחבר

ראמאנטישע יארן

דעם ערשטן ליבע־ציטער און דעם ערשטן אומרו פון ליבע — האָט מיר פארשאפט א יונג ארבעטער־מיידל, איינע פון א גרויסער צאָל יונגע באזוכער און באזוכער־נס פון ווארשעווער „ארבעטער־היים“. ווי מיט א סך פון די אָפטע באזוכער אין „ארבעטער־היים“ — בין איך אויך מיט דעם מיידל נישט געווען פערזענלעך באקאנט, נישט געהאט נאָך מיט איר קיין וואָרט אויסגערעדט, נישט געהאט אויך גע־נוג דרייסטיקייט צו געפינען א צוגאנג צו דעם טישל ביי וועלכן זי איז געזעסן אין געזעלשאפט פון נאָך ארבעטער־מיידלעך און יונגע בחורים, ארבעטער. פונדעסטוועגן — האָב איך זיך געפילט אומפארשטענדלעך גוט און געווען זייער צופרידן, פון בלויז זעען זי, און פון האָבן דאָס באווסטזיין, אז זי געפינט זיך אין דער נאָענט פון מיר, אונטער איין דאך, און אויף די זעלבע ברעטער, וואָס איך.

געפעלן איז מיר דאָס מיידל, ווייל זי איז געווען דיג, צארט און יונג־פרוילעך; געהאָט כמעט א קינדיש געזיכט מיט א קאָפּ ווייכע, טונקל־בלאָנדע האָר, מיט וועלכע דאָס מינדעסטע ווינטעלע האָט זיך געשפילט און געהאלטן אין לייכטער אומאַרדענונג ארום די בלאַלעכע אויגן, וואָס זענען פול־געווען מיט ווארעמקייט און זון. אפילו אינעם גרעסטן באזוך, וואָס דעם קלוב איז אויסגעקומען צו האָבן, האָב איך זי כהרף־עין אויסגעפונען צווישן גרויסן עולם; זי דערזען, ווי א קאָרנ־בלום צווישן זאנגען, און זי פארגליכן צו א מארגאריטקע, אזוי לאנג, ביז ס'איז געבליבן, אז זי הייסט ביי מיר „מארגאריטא“. אונטערן נאָ־מען „מארגאריטא“, האָב איך אויך אָנגעשריבן א האַרץ־רייטנדיק ליד, צו וועלכן כ'האָב אליין געשאפן א מעלאָדיע און עס געזונגען פאר מייענע נאָענטסטע חברים, וואָס האָבן עס געטראָגן ווייטער, איבערגע־געבן עס פון מויל צו מויל און פון אויער צו אויער, ביז זיי האָבן עס געברענגט אויפן ריכטיקן אדרעס: צו מארגאריטען.

אז מיין ליד איז דערגאנגען צו מארגאריטען, האָב איך זיך דער־
ווסט טאקע פון איר אליין; זי האָט עס מיר מינדלעך נישט געזאָגט
(ווייל כ'האָב נאָך אלץ נישט געהאט גערעדט מיט איר), זי האָט בלויז,
פארבייגייענדיק פאר מיר, אראָפגעלאָזט די אויגן, זיך פארויסלט, און
געוואָרן נאָך שענער...

מיין ליד צו מארגאריטען, האָט נישט געהאַלפן זי דערנענטערן צו
מיר און צו מאַכן זי היימישער מיט מיר, פארקערט: זי האָט זיך אין
מיין אָנוועזנהייט אָנגעהויבן פילן, ווי אומזיכער און פארלוירן, נישט
געקאָנט מיר קוקן גלייך אין פנים אריין, נישט געפונען, וואָס צו זאָגן
מיר, געהאט פאר מיר, ווי כ'האָב עס ארויסגעפילט. — גרויס פאר־
וונדערונג, נאָווע פאַרערונג, און קיין טראָפן ליבע נישט...

דער סוף פון דער דאָזיקער ליבעגעשיכטע איז אָבער געווען אַ
סך אַן אומגליקלעכער, און זיך געענדיקט אַ סך שנעלער ווי כ'האָב
עס דערווארט. געשען איז עס צוליב אַט וואָס:

אויף איינעם א ליטעראַריש־קינסטלערישן אָוונט אין וועלכן איך
האָב אַנטייל־גענומען, האָב איך פון דער בינע־אַראָפּ פּלוצלינג דער־
זען מאַרגאריטען צווישן גרויסן פאַרזאַמלטן עולם. אַז ס'איז געקומען
מיין ריי צום פאַרלייענען מיינע לידער, האָב איך אומגעריכט פאר מיר
און פאַר אַלעמען — אָנגעהויבן פאַטעטיש צו דעקלאַמירן דאָס ליד
„מאַרגאריטאַ“. די וואָס האָבן געווסט צו וועמען דאָס ליד איז געווען־
דעם, האָבן גענומען אויסדרייען די קעפּ אין איר זייט, און אַיך האָב
נאָך באַוויזן צו זען ווי פון דער בלאַער מאַרגאריטקע איז געוואָרן אַ
רויטע אַרכידעיע מיט אַן אראָפגעלאָזט קעפל...

נאָכן דאָזיקן אָוונט, האָב איך זי אַ לענגערע צייט נישט געזען
אין „אַרבעטער־היים“, און אַז זי האָט ווידער אָנגעהויבן קומען, איז
זי שטענדיק געווען אין באַגלייטונג פון אַ גרויסן צעוואַקסענעם בחור,
פון וועמען זי איז אויף אַ מינוט נישט אָפּגעטרעטן, געהאַלטן אין איין
טוליען זיך צו אים, און — ס'איז מיר קלאַר־געוואָרן, אז מיין האָפּע־
נונג צו געווינען זי אויף מיין זייט — איז צערונען־געוואָרן...

לאַנג זיך מצער־זיין נאָך מאַרגאריטען, איז מיר צום גליק, נישט
אויסגעקומען, מחמת, כ'האָב זיך אין אַ צייט אַרום ווידער פאַרליבט

ווי מען זאגט עס: איבער די אויערן, אָבער — אַ סך גליקלעכער ווי אין מיין ליבע צו מאַרגאַריטען.

צוליב מיין באַזונדערע שוואַכקייט צו בלאַנדינקעס, אין וועלכע כּהאַב זיך זייער לייכט און שנעל פאַרליבט — איז מיין צווייטע גע- ליבטע אויך געווען אַ בלאַנדע, אַ העלע און א ליכטיקע, מיט אויגן, וואָס האָבן ווי קאַמעלעאַנען געביטן זייער פאַרב לויטן ליכט, וואָס איז אין זיי געפאַלן; געהאַט האָט זי אַ ליאַלקע־פּנים מיט חוֹ־גריבע־ לעך; אַ גאַמבע ווי אַ מאַרעל; אַ שטאַרקע אויבערשטע רייע ציינער, וואָס האָבן ביים לאַכן אַ ביסל אַרויסגעשפּאַרט; דורשטיקע ליפּן, און אַ שטאַרקע זיגלעכקייט. פון די לעצטע צוויי אייגנשאַפטן אירע, איז גענוג צו פאַרשטיין, אַז שווער איז מיר נישט אָנגעקומען זי קעגנזייטיק צו געוויינען, און אַנשטאַט שרייבן איר לידער — אויסצולעבן מיט איר די שענסטע לידער און פּאַעמעס — אויף דער שוויס פון די אַטוואַצקער פּאַליאַנעס און סאַסנאַווע וועלדער, און אַפילו ביי איר אין דער אַט־ וואַצקער הייט, ביים פרומן טאַטן אירן דעם רבי, וואָס איז אין אונז־ טערשטן חדר געזעסן און געלערנט, בעת מיר, צוגעדעקטע ווי מיט אַ גרינע חופּה פון נאַדל־ביימער, האָבן אין שאַטן פונעם אויבערשטן וואַרענדע־צימער — זיך געליבט אויף וואָס די וועלט שטייט...

מען קאָן נישט זאָגן, אַז טאַטע־מאַמע אירע האָבן פון אונדזער ליבע נישט געוואוסט. זיי האָבן, ווי איך האָב באַמערקט דאָן — געמאַכט זיך נישט זעען, און געהאַפט קאָן זיין, אַז אַ דאַנק מיר וועט אפּשר איינ־ מאַל פאַר אַלעמאַל אויפהערן דאָס יונגע געיעג פון דער כאַפּטע יונג־ לעך און יונגע, וואָס האָבן אַרומגעטאַנצט אַרום איר, און פאַרשעמט די אַנדערע צוויי עלטערע טעכטער, וואָס זענען נישט געווען אַזוי שייך ווי מיין „שלמית“ און ווי זי — קיין נדנס נישט געהאַט...

ווי ביי מיין ליבע צו מאַרגאַריטען — האָט מיר אויך דאָסמאַל באַזיגט דער פּשוטער, רויער חומר, דער מאַטעריאַליזם: אַ צווייטער אדאַראַטאַר אירער, אַ בעקער־אַרבעטער, האָט זי ביי מיר צוגענומען נישט מיט קיין לידער, נאָר מיט ברויט...

פאַרן פאַראַט אירן אין וואָס זי איז ווי איך האָב איינגעזען — געווען גאַנץ אומשולדיק — האָב איך איר דעמאַלט מוחל־געווען, און

בין עס איר עדי־היום מוחל, שוין בלויז דערפאר, וואָס זי האָט זיך אין דער געשיכטע פון מיינע ראַמאַנטישע יאָרן, איינגעשריבן מיטן ליכ־טיקסטן בלעטל.

איך נעם זיך נישט אונטער צו באַשרייבן אַלע מיינע ליבעס פון יענער צייט, ווען כּהאַב אַפּילו איין טאָג נישט געקאַנט אויסקומען אָן ליבע, און מורא־געהאַט, אַז כּוועל אָן צו זיין פאַרליבט — נישט האָבן פון וואָס צו שרייבן...

איך וויל נאָך דערמאָנען אָן אומגעוויינטלעכע ליבע, וואָס איך האָב נישט בדרך־הטבע — געפירט מיט צוויי שוועסטער. אַ צייט לאַנג האָב איך אַליין נישט געקאַנט זיך קלאַר־מאַכן וועמען פון די צוויי שוועסטער איך האָב ליבער, און צו וועלכער פון זיי איך ציל. יעדעס מאָל ווען מיר איז אונטער פיר אויגן אויסגעקומען צו זיין מיט איי־נער — האָט זיך מיר שטאַרק געוואָלט זען דער צווייטער, און מיט ביידע צוזאַמען. האָב איך זיך אינגאַנצן פאַרלוירן און דערטרונקען־געוואָרן אין אַ סטושטשן ים פון געפילן. אויך ביי די צוויי שוועסטער איז מיינ נישט גלייכגילטיקייט צו זיי, געווען אומקלאַר און נישט פאַר־שטענדלעך, און זיי האָבן ווי אַפּגערעדט צווישן זיך — נישט גערעדט מיט מיר אַ וואָרט וועגן דעם, און רואיק געוואָרט, אַז דער פּלאַנטער זאָל זיך פון זיך אַליין אויפּוויקלען...

אויב מיינס אָן אומגליקלעכע ליבע איז געווען פאַר מיר דאָס פאַר־צערט־ווערן פונעם אייגענעם פייער — איז מיינ דאָפּל־ליבע געווען פאַר מיר ממש אַ גיהנום. אַ גליק נאָך, וואָס עס האָבן זיך ווי אין מיינע פריערדיקע ליבעס — אַריינגעמישט צוויי בחורים, און — מיט זיי חתונה־געהאַט, און מיך באַפרייט פון אַ פּראַבלעם, וואָס איך וואַלט קיינמאָל נישט געלעזן...

י. פּאַפּיערניקאָוו

י. סאפיערניקאוו - מייז שיר השירים

א

דעם אייביקן אַנדענק
דער אומגעקומענער
אלישבע לעווקאָוויטש

א

ווי אַ פאַרווונדעטער זעלנער פון שלאַכט־פעלד —
בין איד געקומען דיר בעטן אַ טרונק פון דיין ברונעם,
אַ ביסעלע אַפּרו ביי דיר אויף דיין זוניקער שוועל.

פון ווייטנס געזען ווי דיין הויז באַדט אין ליכט זיך,
און דיר — אין דער אַפענער טיר פון דערוואַרטונג,
געזען, ווי דיין עמער הענגט איבערן ברונעם,
און וואַרט, אַז מען זאַל אינדערטיף אים אַראַפּלאָזן —
בין איד דערגאַנגען אַהער — דיר צו בעטן
אַ טרונק, און אַן אַפּרו ביי דיר אויף דער שוועל.

ב

ווען כ'עפן באגינען די אויגן, ווי לאַדן פון פענצטער,
איז ס'ערשטע ליכט, וואָס פאַלט אין זיי אַריין —
דיין ליכט.

ווען דער שלאָף איז נאָך פון מיינע וויעס נישט אַראָפּגעפאַלן —
ביסט דו וואָך שוין, וואָך אין מיר.

מיין ערשטער געדאַנק, וואָס לויפט־אָן מיטן טאָג,
ווי אַ הירש קעגן זוניקן אויפגאַנג —
ביסט דו.

דאָס לעצטע וואָרט, וואָס פאַלט פון מיינע ליפן,
ווי אַ פרוכט אין סאָד אין נאַכט אין שפעטער,
איז: דיין נאַמען.

ג

דיין הויז ווו דו ווינסט, איז א ליכטיקע שיף
אויפן פינצטערן ים פון מיין אומעט־לאַנד...

כ'ווייס נישט, צו וואָס פאַר אַ ברעג זי וועט צו,
און צו וואָס פאַר אַ האַפּן — פאַראַנקערן...

ס'הויז ווו דו ווינסט, איז א ליכטיקע שיף ;
נעם מיד אויף, נעם מיד אויף,
לאַז מיד דינען אין איר !
לאַז מיד טראַגן די לאַסט,
לאַז מיד זיין דיין מאַטראַס,
לאַז מיד הייצן און היטן דאָס פייער אין איר...

כ'האַב פאַר כוואַליעס קיין שרעק,
כ'בין צו שטורעמס געווינט,
וועט זי טרענקען —
פאַרלאַז איך דער לעצטער די שיף...

ד

כ'קאן דיין גארטן־טירל נישט געפינען אויף אַרויס,
כ'בין אין דער געדיכטעניש — אין שפּיץ־געוועב — אַ פּליג,
וויפּל כ'זאַל נישט זוכן, בלייב איך שטיין אַלץ פאַר דיין הויז,
קום אַזוי כסדר אויפן זעלבן אַרט צוריק.

ס'נאַרט מיך יעדער בוים ביי דיר, ווי כ'וואַלט געווען אין וואַלד,
ס'לאַקט און ס'ציט אין שאַטן, וווּ עס שמעקט מיט גרינעם מאַך,
און מיר דאַכט זיך, אַז איך זע דיך אין־דער־טיף, צעשטראַלט,
גיי איך, ווי עס גייט דיין הונט, נאָך דיינע שפורן נאָך...

אפשר וואַלטו מיך אַליין צום טירל צובאַגלייט
און געוויזן מיר דעם וועג, וואָס פירט פון דיר אַרויס ?
ס'האַט זיך ווי אין כ'שוף־קרייז מיין קאַפּ ביי דיר פאַרדרייט —
דריי איך זיך כסדר אַט אַזוי אַרום דיין הויז...

ה

דאָס שיפל — אָפגעבונדן — גרייט!
קום, זעץ דײך איין,
און אײך — נאָך דיר,
צוויי רודערס — מיר,
צוויי רודערס — דיר,
צוזאַמען וועט אונדז גרינגער זיין,
ווי גרינג און לייכט עס פאַלן רייד,
ווען ס'איז אַן אויער דאָ, וואָס הערט,
אַ האַרץ, וואָס פילט,
אַן אויג, וואָס טרערט,
אַ מויל, וואָס טרייסט דײך שטומערהייט
און פליסטרעט: מיין — —
קום, זעץ דײך איין,
צוזאַמען וועט אונדז גרינגער זיין...

אין האלבער נאכט,
 פארלאז איך דאס געלעגער פון דער הארטער וואר,
 און לאז אין חלום זיך אוועק צו דיר,
 צו דיין געצעלט,
 וואס פאכעט ווי א טייבעלע א ווייס אנטקעגן מיר,
 און שווימט אין בלאקייט, ווי א זעגל-שיף —
 אין מיטן פון דער וועלט.

און גוט איז מיר ביי דיר —
 ווייל אין א צעלט איז נישט פאראן קיין טיר,
 און נישט קיין שוועל אויף אפקלאפן דעם שטויב; —
 פאראן אן עפענונג ווי אין א טויבנשלאג,
 און אין טויבן-שלאג, נאר דו — די שטילע טויב,
 וואס שלאגט מיט ווארעמקייט
 און — פירט מיר, נישט גערעדט,
 מיט ציטערדיקער פרייד —
 אויף אפרו, צו צום בעט,
 און זאגט מיר מיטן בליק
 אומשולדיק, נישט געשעמט,
 אז: ס'דארף קיין אמת גליק
 אפילו נישט קיין העמד...

איך וואָלט מיט פאַרבונדענע אויגן געטראָפּן צו דיר —
 אַזוי איז דער וועג מיר שוין נאָענט און וואַרעם באַקאַנט;
 איך בין אַ פאַרליבטער נישט איינמאַל געגאַנגען אויף אים,
 לונאַטיש, ווי עמעצער וואָלט מיך געפירט פאַר דער האַנט.

ווען כ'וואָלט נישט דערזען דיר — דערקענט וואָלט איך דיר אָן דיין
 שטים,
 ווען כ'וואָלט נישט געהערט דיר, דאַן וואָלט איך דיר זיכער דערפילט,
 ביסט די, וועמען איך האָב געשטאלטיקט אין חלום ביי מיר,
 און האָב ביז צו נאָקעטער וואַר, דיר אינגאַנצן אַנטהילט.

ח

מיין וועג צו דיר — דער לעצטער אויף די וועגן,
ס'געצעלט דיינס — ס'לעצטע ווארעמע געצעלט,
און דו — די לעצטע וועמען איך באגעגן
ביים סוף וועלט.

נאך דיר, איז: ליידיקייט,
נאך דיר, איז: חלול בלוין,
ווי קאן איך ווייטער גיין?
ווי קאן איך גיין צוריק? —
אז כ'האב אין איינזאמקייט
שוין לאנג פארלאזט דאס הויז,
ווי ס'האט אויף מיר געווארט א האק, און אויפן האק — א שטריק.

ווי קאן איך גיין צוריק
אזא פארגאנגען וועג?
ווי קאן איך אנהייבן
דערציילן פונעם סוף, —
פונדאנען כ'קום צו דיר
און ברענג דיר מיינע טעג,
ווי רעשטלעך פון א טרויעריקער שטומע סטאדע שאף.

מיין וועג צו דיר — דער לעצטער אויף די וועגן,
ס'געצעלט דיינס — ס'לעצטע ווארעמע געצעלט,
און דו — די לעצטע וועמען איך באגעגן
ביים סוף וועלט.

כ'האָב ס'לשון פארלוירן ביי דיר אין דיין הויז,
און — פארשטייסט מיך נישט מער...

און ווי דו — אזוי איך, אזוי אלע ווי איך,
ווען זיי זענען פארליבט —
איז א ציטער — מיין וואָרט,
זענען קלאנגען — די רייד,
און מיין שפראך איז געזאנג,
וואָס גייט אויף פון־דער־טיף,
ווי עס ריזלט מיין קוואל
און איז דורשטיק נאָך דיר.

כ'האָב באטרונקען געוואָלט מיט מיין וואנזיק, אויך דיר, —
ווי א רעגן אין תמוז — די פרוכטבארע ערד,
און ווען ס'מויל מיינס איז שטום
און עס דונערט מיין הארץ —
זאָל דאָס לייב דיינס, דאָס נאקעטע, בליצן פאר מיר,
ווי א פעלד אין א הייסן געוויטער ביינאכט,
און דיין אויג זאָל נישט קוקן אויף מיר אזוי גרויס
און צעשראָקן, ווי ס'אויג ביי דער סארנע אין וואלד...

כ'האָב ס'לשון פארלוירן ביי דיר אין דיין הויז,
און — פארשטייסט מיך נישט מער.

אלץ וואָס דערמאָנט מיך אָן דיר — האָב איך ליב:
א קלאַנג פֿון א שטימ, אָדער פֿאַרב פֿון אַ קלייד
קאָן לייכט מיך גענאַרן, כּוואַל מיינען — ס'איז דיין,
און פֿילן אַ יום־טובֿדיק וואַרעמע פֿרייד...

אלץ וואָס דערמאָנט מיך אָן דיר — האָב איך ליב;
דיר — ענלעכע, רופן מיין בענקשאַפט אַרויס,
כּוואַב ליב דיינע נאָנטע, אַפֿילו דיין הונט,
וואָס לאָזט מיך אַ בייזער נישט צו צו דיין הויז...

וואַרשע, 1931

יא

כ'האב היינט אין גאס געזען אן ענלעכע צו דיר,
און ווי א שטיין אין וואסער — האָט א שלאָג־געטאָן אין מיר,
די שטילקייט האָט באַאומראַיקט צעוויגט זיך אין מיין בלוט,
און כ'האָב דערפֿילט א היץ, ווי פון א פייערדיקער רוט.

און כ'בין אליין נישט וויסנדיק ווי לאנג און ווי אזוי —
פון הינטן נאָכגעגאנגען נאָך דער אומבאקאנטער פרוי,
געגאנגען א געבונדענער נאָך אירע שוואנען־טריט,
און נאָכגעטראָגן שאַטנדיק דעם ציטער פון א ליד.

נאָר פלוצלינג, האָט זי אומגעריכט פאַר מיר, זיך אָפגעשטעלט,
צו מיר זיך אויסגעדרייט, און מיט א בליק, ווי מען באפעלט —
א קוק־געטאָן אויף מיר אזוי, און — כ'בין געבליבן שטיין,
ווי ס'בלייבט אַ הונט, וועם ס'לאָזט דער באַלעבאָס נאָך זיך נישט גיין...

כ'האָב ווייט איר נאָכגעקוקט ; געזען ווי זי פאַרשווינדט :
א וואַלקנדל א בלאָס, וואָס ווערט געטראָגן פונעם ווינט ;
און כ'האָב א גאנצן טאָג געזוכט וואָס, און געקלערט פון איר —
די שטאַלצע, מאיעסטעטישע, די ענלעכע צו דיר.

וואַרשע, 1932

יב

ס'ציט צו דיר דורך מדבר-וועג
א לאנגער קאראוואן פון מיינע טעג,
ווי קעמלען אָנגעלאָדענע מיט אוצרות לאסט פון ליבע; —

בענקשאפט פירט דעם צוג און רייט פאַראויס
און טראַגט דאָס האַרץ אָנטקעגן זון צעפלאַמט,
דער אומעט קוקט אין ליכט די אויגן אויס
און שאַטנט אויפן העלן ים פון זאמד.

דורשט ציט אויס דעם האַלדז, פאַררייסט דעם קאַפּ
און דרייט מיט אים און זוכט אין יעדער זייט,
די שטילקייט לאַזט זיך אויף די קני אראַפּ
און שיקט אוועק א תפילה אין-דער-ווייט.

ס'ציט צו דיר דורך מדבר-וועג
אַ לאַנגער קאראוואן פון מיינע טעג,
ווי קעמלען אָנגעלאָדענע מיט אוצרות לאסט פון ליבע.

יג.

ס'איז ליידיק געוואָרן דער האַפּן, ווען האַסט אים פאַרלאַזט,
א שיף נאָך אַ שיף האַט רעווע־געטאַן און אוועק,
און ווי צו באַרואיקן האַט אויף מיר וואַרעם געבלאַזט
א ווינטל א פרעמדס, אויפן ליידיק־געוואַרענעם ברעג...

די שטאַט הינטער מיר האַט ווי איך איך־דער־ווייט דיך באַגלייט
מיט שויבן פון שקיעה צעפלאַמט, ווי די אויגן ביי מיר,
באַגלייט, און — געזען, ווי די זון אַ צעגליטע פאַרגלייט,
פאַרגלייט, און דיין שיף אין דער זון איז פאַרגאַנגען מיט איר...

ווען ס'האַט ווי אין רויך, מיך דער אַוונט פאַרנעפּלט, פאַרבלאַט,
געהאַלדזט און אין טרויער געפירט פונעם האַפּן צוריק,
געדאַכט האַט זיך מיר, אז כ'האַב ליידיק געפונען די שטאַט,
ווי הינטערן שונא'ס פאַרברענטער, צעריסענער בריק...

יד

צי דו ווילסט, אָדער, נישט —
ביסטו מיין, נישט באצוונגענערהייט,
דו באלעבסט מיר פון ווייט, —
כאַטש דער ים האַלט אונדז ביידן צעשיידט.

פונעם ווינט קעגן זון —
יאָגט דיין ווארעמער אָטעם אויף מיר,
און אין ברי פון דער ערד —
פילט דאָס לייב מיינס, דיין הייסן באריר.

צי דו ווילסט, אָדער, נישט —
זאַרגסטו ס'זאָל מיר נישט זיין אזוי שלעכט,
און באוואכסט מיינע טעג,
און באַשלאָפסט ווי א ווייב, מיינע נעכט.

און אין איינזאַמען גאַנג —
הער איך קלאַפן דיין האַרץ אין מיין טראַט,
און איך זע דיך אזוי,
ווי א הייליקער זעט אין אַלץ — גאַט.

ט

ווייזט אויס, אז ביסט מיין לעצטע ליבע שוין אוודאי,
אזוי פלאַמט אויף אין לאַמפּ, צום אויסגיין שוין, דער קנױט,
ווייזט אויס, אז כ׳זינג דיר איצט מיין לעצטע סערענאדע,
אויף וועלכער ס׳וועט נאָר ענטפערן די שטילקייט פונעם טױט.

אזוי ווי איצט אין מיר — גייט אויף אין שטורעם נאָר א שוים
אויף כוואליעס אַנגעטראַגענע, זיך שלאָגן קאַפּ אָן ברעג ;
אזוי ווי איצט אין מיר — צעבליט זיך אומגעריכט אַ בוים
פון וועמען ס׳איז דער פּרילינג, נישט צו קומען מער — אוועק.

מיין שיכרות איצט איז פונעם לעצטן ביסל ליבע־וויין,
וואָס רוישט, באַרוישט, און לייגט אַ לייב אַוועק אַפילו קראַנק ;
אַ שריפה אַט ווי איצט אין מיר, קאָן נאָר אין שקיעה זיין,
און ס׳ליכט אין מיינע אויגן איצט, איז נאָר פון אונטערגאנג.

ווייזט אויס, אז ביסט מיין לעצטע ליבע שוין אוודאי,
ווייזט אויס, אז כ׳זינג דיר איצט מיין לעצטע סערענאדע.

טז

ביסט דורך דורך מיר,
ווי א ווינט דורך א וואלד,
און איבערגעלאזט מיר —
א הארבסטיקן רויע,
און א גאלדענעם אומעט
פון בלעטער, וואָס פאלן,
ווי אונטערגעשאַסענע פייגל פון בוים ;
און איבערגעלאזט מיר —
א בענקשאפט אזא,
וואָס לויפט אויף פאַראויס,
ווי א הונט לויפט אויף יאגד ;
און א נעפל א בלאַען,
וואָס פאַלט ווי דער טוי,
און פארהויכט און באפערלט
מיט פייכטקייט — דאָס אויג.

תל-אביב, 1934

יז

ווייל כ'טראכט פון דיר און קוק ד'ך אויס
אין ליכט פון לאנגע טעג אן סוף —
באווייזט דו זיך אין חלום בלוזן,
און כ'זע ד'ך יעדע נאכט אין שלאף.

און גוט איז מיר ביינאכט דערפאר,
כאָטש ס'ווייזט דער חלום ד'ך, נישט קלאָר,
נאָר גרויסע ליבע מאכט צו נאָר,
און כ'מיינ, אז כ'זע ד'ך אויף דער וואָר.

תל-אביב, 1939

יח

וואָס ס'איז געווען צווישן אונדז — איז געווען,
נאַר, קום מיר צו חלום און לאַמיר דיר זען,
זאָל זיין ווי אין נעפל, פארווישט און נישט קלאַר,
אזוי ווי געווען ביסטו אויך אויף דער וואַר ;

כ'ויל פילן דיין אַטעם, דיין ריח פון וואַלד;
כ'ויל הערן דיין שטים, וואָס איז פול מיט פארלאַנג ;
כ'ויל כאַפן דיין בליק, ווי דעם שטערן וואָס פאלט
מיט אויפבליץ פון העלסטן און שנעלסטן פארגאַנג.

וואָס ס'איז געווען צווישן אונדז — איז געווען,
נאַר, קום מיר צו חלום און לאַמיר דיר זען
זאָל זיין ווי אמאָל, ווען איך האָב דיר ביים ראַנד
פון אַפגרונגט, נישט איינמאָל דערקאַפט פאַר דער האַנט.

יט

האַסט פלוצלינג אויפגעלעבט אין מיין זכרון,
און אין הארץ — זיך אויפגעוועקט, דערוואכט,
און מיר איז ליכטיק מיטאמאל געוואָרן,
ווי פון לעצטן זון־פארנויג, פארנאכט.

ס'איז ליכטיק מיר געוואָרן, אָבער — באנגיק,
ווי ס'איז יעדער אויפבליץ און פארגאנג,
וואָס לאָזט נאָך זיך, אין הארץ, א הונדערט־קלאנגיק
נישט־פארענדיקט ליד — א לעבן־לאנג.

כ

וויפל וואסערן — פון יענער צייט שוין אָפגעפלאָסן
וויפל טייכן — שוין אַרײַנגעפאַלן אין די ים'ען!
וויפל האָבן מענטשן, בלוט פון יענער צייט פארגאַסן!
וויפל שטורעמס — ביימער אויסגעוואָרצלט מיט די שטאַמען!

וויפל, זענען איבער מיר פון דאן פארגאַנגען זונען!
וויפל ספּקות, ווי די רויב־פייגל — מיין הארץ געפרעסן?
וויפל, זענען נאַענטע — פון יענער צייט אנטרונען
אין פארגעסנקייט! און דיך? ווי קאָן מען דיך פארגעסן!

ביסט מיט טויזנט וואלד־ריחות אריין מיר אין די בלוטן —
ווען צו „פאַן“ האָט אונדז געברענגט דער רוף פון פאַסטעכס האָרן,
און כ'דערמאַן און וועל דערמאַנען אייביק דיך צום גוטן,
ווי ס'איז גוט צו האָבן דיך אפילו אין זכרון.

וויפל צייטן זענען צווישן אונדז שוין דורכגעגאַנגען,
ווי די שווערע שלעפֿ־שיפן באלאָדענע מיט טרויער!
טרויער, ווען אפילו ס'הערן זיך פון זיי געזאַנגען,
לידער, ווי צו דיר דאָס ליד פון בענקשאפט און באדויער.

2

אויפגעוועקט

האַסט אויפגעוועקט אין מיר די יוגנט פון דאָסניי,
און ווידער האָב איך ליב און בין פארליבט — אין דיר,
און כ'האָב אויפסניי דערפילט דעם רייץ פון חודש מאי,
כאַטש ס'פייפן הארבסטיק־קאַלט די ווינטן הינטער מיר.

האַסט אויפגעוועקט אין מיר אזא פאַרשטומט געזאנג,
א ליד אזא, וואָס כ'האָב שוין ווי פארגעסן באלד,
איצט וויגט עס זיך אין מיר מיט טויזנט גלעקער־קלאנג
און הילכט, ווי ס'וואַלטן האַרנס, וועלדער דורכגעשאַלט.

האַסט אויפגעוועקט אין מיר, וואָס ס'האַט שוין ווי פאַרבליט,
און ס'איז געשען ביי מיר אַ ווונדער, ווי אַ נס:
אין ווינטער, אינעם פראַסטיקן, אויף מיין פאַרשנייט געמיט, —
צעבליט האָט זיך אַ בלאַער און פיאַלעטער בעז...

אין א נאכט אזא...

אין א נאכט אזא —
א נאכט, ווען קרומע דעכער און דעכלעך
גלאנצן ווי זילבערנע טייכלעך אין חלום,
שפיגלען זיך אָפּ מיט א בליאסק אין די שויבן,
וואָס קוקן לונאטיש ארויס צו די וועגן —
קוק איך אויס איינע, וואָס טראָגט אין די אויגן
היילונג צו קראַנקען־געלעגערס
און — קומט נישט...

אין א נאכט אזא —
וויילט זיך מיר אָפּבינדן די שיפלעך
פון די שטומע, שווייגנדיקע ברעגעס פון צער,
און לאָזן זיי פארפולט מיט איינזאמקייט,
אויף די איינגעהאלטן שטומע וועלן
פון מיין פארחלשט געזאנג...

אין א נאכט אזא —
וויילט זיך מיר טונקען די פעדער
אין שטראליקן לבנה־ליכט,
און ווי א בלינדער — שרייבן מיט איר
אויף אלע געפאלענע שאַטנס
פון הייזלעך, לאמטערן און ביימער,
דעם נאָמען פון דער ערשטער פרוי
פון גאָטס באשאף.

צו איינער מיט דורשטיקע אויגן

הימלען שארלעך־רויטע פון סאהאראס ווינטן,
ברענענדיקע זאמדן, ווי פארטריקנט הייסע גומענס,
וורנישט־ווי א ליידיקער געפלאצטער עמער, —
דאס, דערמאָנען מיך די אויגן דיינע.

מיט אזעלכע אויגן — פירט מען קעמלען
מיט די העלדזער הויך פאריסן צו די ווייטן,
ווי זיי ציען, ציען אָן אן אויפהער,
קאראוואנען — טעג און נעכט דורך מדבר.

מיט אזעלכע אויגן — טרייבט מען אייזלען
פונעם דאָרף אין שטאָט, פון שטאָט — אין דאָרף —
באלאָדענע מיט שווערע לאַגלען וואסער,
און צעשריגענע פון ברענענדיקן דורשט.

מיט אזעלכע אויגן — גייען פרויען
באָרוועסע, הארט־ברוסטיקע און גלייכע,
מיט בראסליעטן אויף די הענט און פיס,
אַליין ווי קרוגן — מיט דער קרוג צום ברונעם.

נאָך אזעלכע אויגן פלעג איך נאָכגיין —
מיל און אויג און אויער, ברייט געעפנט,
ווי אין דער פאַרחלשטקייט און וויסטקייט
וואָלט א שלאַגנדיקער קוואַל מיך ווי גערופן.

א בילד פון א מיידל

שלאנק, גראציעז און בויגזאם, — א בעריאָזע,
וואָס באוועגט זיך פונעם לינדסטן ווינט;
פילבאַר, לייכט און צארט, ווי א מימאַזע,
רייף — א פרוי שוין, און דערביי — נאָך קינד.

ווי פון סקולפטאָרס האנט ארויס — איר קעפל,
און די אויגן: גרויסע טייכלעך צוויי —
קלאַר און לויטער, ווי עס וואַלט קיין נעפל
קיינמאָל נישט געהאַנגען איבער זיי...

און דאָס פנים, ווי ביי א מאדאַננע —
שמייכלט, שמייכלט שטענדיק, גוט און זאַכט,
מיט דער רואיקייט פון א לבנה
איבער אלע וועגן פון דער נאכט.

רעדט זי — ציט זי פערל אויף, אויף שנירלעך,
שווייגט זי — שטראלט פון איר באהאלטן גאַלד,
וואָס איז ווארעם, זוניק, אומבארירלעך,
ווי דאָס בילד, וואַלט גאָט אליין געמאַלט.

צו א פינפצן-יעריקער

ווען כ'וואַלט געזאָגט דיר,
וואָס געוואַלט וואַלט איד דיר זאָגן,
דיר, א פינפצן-יעריקער, א קינד —
געדארפט וואַלט איד על חטא זיך שפעטער שלאָגן
פאר דער זינד,
וואָס כ'וואַלט באגאנגען קעגן דיר —
מיט בלויע ווערטער פיר:
איד האָב דיר ליב;
עס וואַלט געווען, ווי זאָל איד עס דיר זאָגן?
ווי מען נעמט א רויז, נאָך נישט קיין רויז —
א קנאַספע בלוז, —
גענומען און צענומען מיט די הענט,
און פאר דער צייט — געוועקט זי,
און געשענדט.

ווארשע, 1931

ווער...

ווער קאן עס זיין? ווער קאן עס זיין?
ס'האט עמעץ אָנגעקלאפט
און — נישט אַריין.

איך האָב אליין געהערט
אין טיר דריי פינגער-קלעפּ,
דריי דינע קלעפּ, דערנאָך —
א לויפן פון די טרעפּ;
א שאַרוויק, ווייך געלויף,
און אייליק ווי א פלי,
און פלאטעריק אזוי,
ווי ס'קאן נאָר זיין אַ „זי“;

און כ'האָב אליין געהערט,
ווי אונטן, פארן הויז —
צעשיט זיך א געלעכטער
אין דער גאס ארויס,
דערנאָך — דערנאָך איז שטיל געוואָרן,
שטילער ווי געווען,
און כ'האָב זיך ווידער
טיפער, אין דער איינזאמקייט דערזען,
באַאומרואיקט און ווי באַליידיקט
ביז אומזיסטער פיין,
פון טראכטן בלוזי:
ווער קאן עס זיין? ווער קאן עס זיין?
ווער האָט עס אָנגעקלאפט
און — נישט אַריין?

אויפגעהערט

כ'האָב אויפגעהערט אין חלום דײך צו זען,
און שוין פארגעסן באלד ווי דו זעסט אויס;
דיין נאָמען בלויז דערמאָנט מיך ווען־נישט־ווען,
און שײלט ווי פון א נעפל דײך ארויס.

פארוואָס, פארוואָס באווייזטו זיך שוין נישט
אין חלום כאָטש — אויב ווילסט נישט אויף־דער־וואָר?
כ'האָב ליב דײך, ליב אויך זען אזוי פארווישט,
נישט קלאָר, ווי ס'איז דאָס חלום־ען נישט קלאָר.

באַאומראַיקט דערפאר מיך, א געדאַנק,
און כ'טראַכט: ווער ווייסט, ווער ווייסט וואָס ס'איז מיט דיר!
איך האָב דײך ווען פארגליכן צו א זאַנג,
וואָס פאלן וועט פון לייכטסטן ווינט־באַריר.

דיין נאָמען בלויז דערמאָנט מיך ווען־נישט־ווען,
און שײלט ווי פון א נעפל דײך ארויס;
כ'האָב אויפגעהערט אין חלום דײך צו זען,
און שוין פארגעסן באלד ווי דו זעסט אויס.

דאמאנט

כ'וועל זיך לאַנג נישט פאַרהאַלטן ביי דיר,
האַסטו עפעס צו פרעגן מיר — פרעג,
האַסטו עפעס צו זאָגן מיר — זאָג,
כ'בין אַרײַן, וועל אַרויס און — אַוועק.

ס'האַט פאַרוואַלט זיך מיר זען ווי דו לעבסט,
און מיט וועמען דיר קניפט און פאַרבינדט,
ווי ביי מיר איז? ביי מיר ווי געווען —
כ'בין נאָך אַלץ ווי אַ וואַלקן אין ווינט.

כ'האַב אַ סך פאַר דער צײַט שוין געליבט
און פאַרגעסן שוין אַלע פון לאַנג,
דיר נאָר אײַנע געדענק איך ביז היינט,
ווי דעם העלסטן און שנעלסטן פאַרגאַנג.

איצטער בין איך ביי דיר ווי אַ גאַסט,
וועלכער קומט, נישט געבעטענערהײַט,
און ער וואַרט זאָלסט מכבד אים זײַן
מיט געצײלטע, נאָר ווארעמע רײד.

כ'וועל זיך לאַנג נישט פאַרהאַלטן ביי דיר,
האַסט נאָך עפעס צו פרעגן מיר — פרעג,
האַסט נאָך עפעס צו זאָגן מיר — זאָג,
כ'בין אַרײַן, וועל אַרויס און — אַוועק.

אירע אויגן

איבער מיינע אומעטיקע וועגן,
איבער מיינע לופט־שלעסער־רואינען, —
לייכטן אירע אויגן מיר אנטקעגן,
הימל־בלאָ, ווי שטערן פון באגינען ;

לייכטן, פול מיט גוט'ס און מיט באגערן —
זענען קאלט צו מיר די אויגן אירע,
און זיי פאלן ווי די מזל־שטערן,
נישט פאר מיר — פאר דעם, וואָס זינגט זיי שירה.

דיין גארטן

א

דיין גארטן איז יונג, און ס'איז יונג, אזוי יונג, אויך דיין סאך,
און דארט ווו ס'איז טאליק און שאטנדיק — ציט און עס לאקט,
און דארט ווו כ'הער קלאפן אז עמער און ס'קריפען אַ ראָד —
איז ווייס איך פאַראַנען אַ ברונעם, אַ קוואַל, וואָס ער שלאַגט.

פאַרמאך נישט דיין גארטן! לאַז אָפּן דעם איינגאַנג פאַר מיר!
לאַז פריי מיר די סטעזשקע, וואָס פירט צו דיין ברונעם אין סאך;
ס'האַט טרינקען מיר אויסגעפעלט, בין איך געקומען צו דיר
מיט דורשט, וואָס פאַרברענט און איז עובר דעם שטרענגסטן פאַרבאַט.

ב

ציטער נישט מיידל-קינד, אונטער מיין הייסן באַריר,
ווי ס'ציטערט אַ טויב, און צאפלט אין האַנט פונעם שוחט;
רואיק זיי, רואיק און זיכער-זיין קאַנסטו ביי מיר,
כאַטש כ'ציטער אַליין אין מיין הייסן באַגער צו דיר — אויכעט.

ציטער, איז אומשולד, וואָס פירט צו דער הייליקער זינד,
וואָס מ'איז זי מכפר — די הייליקייט נישט צו פאַרשוועכן;
פירות, וואָס כ'רייס מיט דער גלוסטונג, וואָס טרעפט אינדערבלינד —
זיי רייס איך אזוי, כ'זאָל אין רייסן דעם בוים נישט צעברעכן.

ג

מיין ליד צו דיר, איז נישט פאר דיר, און קאן דיר נישט געהערן,
ס'איז פאר יענער, וואָס געוואָלט האָב איך זי זען אין דיר,
און האָב זי אויסגעטראַכט, לויט מיינע ווונטשן און באַגערן,
און דערביי — געזאנג־פעדעם געוועבט צום לויב פאר איר.

און דיר, פאר דיין זיך אָנגעטרויען מיר — אַ דאַנק; אַ דאַנק דיר
פאר דער פרייד און פאר דעם גוטס, וואָס דו האָט מיר פארשאַפט;
אַ דאַנק דיר פארן איבערלאָזן לייב און בלוט־געזאַנג מיר,
לייב און בלוט־געזאַנג, וואָס האָט מיך ווען, צו דיר פארשקלאַפט.

איך דיינע פיס־טריט

כאַטש איך האָב נישט פון מיין ליבע,
פון מיין גרויסער — מער ווי ליידין, —
איז מיר שווער, דיך נישט צו זוכן,
איז מיר שווער, דיך אויסצומיידן ;

איז מיר שווער זיך אָפּצוזאָגן
פון מיין דינסט דיר פאַרצולייגן —
פאר א קוק אויף מיר, מיט דיינע
קלוגע, קלאַרע בלאַע אויגן ;

פאר א וואָרט א גוט'ס, א שמייכל
פון דיין פנים פון דיין אָפּן,
פון א פנים, וואָס מאכט גלויבן,
פון א פנים, וואָס מאכט האָפּן, —

ווייל ס'איז זוניק ; ווייל ס'איז ווארעם ;
ווייל ס'האַט ליכט, און מיך — דעם שאַטן,
וואָס אין דיינע פיס־טריט, האָט ער
דיינע וועגן אויסגעטראָטן.

ביי דיר אין סאָד

ווי לאַנג איך בין ביי דיר אין סאָד,
און האָב אין אים די פירות נישט פאַרזוכט, —
ווייל כ'האָב דרך ליב מיט יענער גרויסער ליבע,
וואָס מאַכט ציטערן די האַנט,
ווייל אירע פינגער-שפיצן בריען
פון דער דינסטער, וואָרעמסטער באַרירונג מיט אַ צווייגעלע,
צו מיט אַ בלעטעלע, וואָס דעקט די פרוכט דיין צו.

ווי לאַנג איך בין ביי דיר אין סאָד,
און האָב אין אים די פירות נישט פאַרזוכט;
איך שייל זיי, עס און טרינק זיי מיט די אויגן,
נאָר איך וואָג פאַר ליבע נישט אַ ריס-טאָן זיי פון בוים, —
ווייל אונטער אַלע ביימער פיל איך דרך,
און זע די אויגן דיינע — אויסבאַהאַלטן,
ווי די הימל-בלאַקייט דורך די צווייגן.

וואָלט איך זיין בלויז אַ פאַרבייגייער, אַ פרעמדער, —
וואָלט איך הפקר זיך אַריינגעכאַפט אין סאָד,
און אפשר, נאָך פון יענער זייט פון פלוּיט —
אַ צי-געטאָן אַ פולע צווייג צו זיך,
געמאכט זי אונטערטעניק ביז צום ברעכן זיך,
און אַט אַזוי, אין פולער גלוסטעניש —
אַ ריס-געטאָן אַ פרי מיטן טוי,
און איינגעביסן זיך אין איר ביז בלוט...
נאָר, כ'האָב דרך ליב מיט יענער גרויסער ליבע,
וואָס מאַכט הייליק, אומבאַרירלעך הייליק.

די נאכט אליין ...

ס'האט די נאכט אליין געדורשט, אליין געגלוסט,
און ווי פאר גלוסטונג — די לבנה אפגעדעקט
א רונדע און א פולע, ווי א ברוסט,
און ווי אין גלוסטונג — זילבער-בלאָ און העל
ווי אין א נאכט-העמד — צוגעזעצט זיך אויף דער שוועל
פון מיין צעפראַלטער טיר,
און זיך געפרעגט, געפרעגט אויף דיר,
און לאנגזאם, אין איר דורכזיכטיק געהיל, —
אריין אין שטוב צו מיר,
געזעצט זיך אויף מיין דיל,
צעלייגט זיך אויף מיין בעט,
געגארט ווי איד,
געוואָרט ווי איד
ביז שפעט,
דערנאָך — אַרויס, ווי אַן אַ גוטע נאכט,
און קיל — די טיר מיינע, נאָך זיך פאַרמאַכט.

כ'האב זיך נישט אויף וואָס צו קלאַנגן
נאָך דיין צומאַכן מיין טיר ;
האַסט די לאַמפּ אַרויסגעטראָגן,
און דאָס ליכט — געלאָזט ביי מיר...

איז מיר גוט אַזוי צו זיצן
אין דער־פינצטער ביי דיין ליכט,
און בדמיון, דין פאַרשניצן
יעדן שטריך פון דיין געזיכט ;

און נישט לאָזן גיין פאַרלוירן
דיינס אַ ציטער, דיינס אַ קלאַנג,
וואָס האָט זיס געמאַכט מיך טרוירן,
ווי די זון, ביי אונטערגאנג.

כ'האב זיך נישט אויף וואָס צו קלאַנגן
נאָך דיין צומאַכן מיין טיר ;
האַסט די לאַמפּ אַרויסגעטראָגן
און דאָס ליכט — געלאָזט ביי מיר...

פרעלודיע

האָקט מען וועלדער, זעגט מען, שניידט מען —
זעט מען נישט דער שענסטער רויז.
האָקט מען וועלדער — ליידיט מען,
ליידט מען — מיידט מען
דער געליבטערס רויז.

פאלן ביימער — פאלן ביימלעך,
ווערט אומהיימלעך,
ליידיק, באַנג,
איז נישטאָ אין וואַלד קיין פויגל,
וואָס זאָל זינגען סתם־געזאנג.

אויס! — געזאנג, לשם געזאנג,
אויס! — מיט זינגען מזמר שיר,
ס'לאָזט זיך נישט אין אונטערגאַנג
זינגען שיר־השירים דיר.

שיר־השירים דיר פון שלומה'ן,
וואָס ער איז דיר אומבאַקאַנט,
מיט די בענקשאַפטן און טרוימען
זיינע, פון זיין דיכטער־לאַנד.

צו איינער מיט גראַע האַר

לאהיען

א.

אַ פרויען־קעפל מיט אַ פאַטלע גראַע האַר, ווי שניי
אויף שוואַרצער ערד, וואָס קוקט נאָך שוואַרץ אַפער פון ווייסן שיכט.
צוויי סאַרנע־אויגן, פול מיט איינגעהאלטן ברען אין זיי,
א קינדיש פנים, נאָר א מאַט, ווי אונטער מאטע ליכט.

אַט אַזוי, האָב איך פאַר זיך סקיצירט בלויז איר פאַרטרעט,
סקיצירט מיט וואַרט אין שריפט, מיט פערז מיט ריטמישן און קלאַנג —
אַ בילד אַ גרויס, פאַר יעדן מאַלער, סקולפּטאָר און פאַעט:
אַ גראַע פרוי, וואָס איז אי ווייב, אי וויין, און אויך געזאנג.

ב

ביסט שענער פון שיין —
אָט אַזוי ווי דו ביסט,
מיט דער גראַקייט דער פריער,
וואָס ליגט אויף דיין קאַפּ,
ווי ס'ליגט אויף א באַרג־שפיץ דער אייביקער שניי,
און זילבערט אַראָפּ —
ווען אונטן, צופיסנס, אין גאַלד און אין גרין —
איז דאָס לעבן נאָך יונג,
האַט עס זון, האָט עס זין;
האַט דאָס לעבן נאָך רייץ
און פאַרלאַנג און באַגער:
צו נעמען וואָס מער, און צו געבן וואָס מער.

ג.

נישט שטענדיק איז דאָס גראַזיין, סימן אַלט.
עס טרעפט — אַ שניי אין מיטן זומער פאַלט,
און ס'טרעפט, אז ווינטער, אומגעריכט אזוי, —
דערזעט מען עפעס בליען אויפן שניי.

איך מיין עס קעגן דיינע גראַע האַר,
וואָס זענען מיר באַקאַנט שוין לאַנגע יאָר,
ביסט גראַ שוין אפשר פון געבוירן אָן,
אַ ווונדער אויך אַזאַ-מין טרעפן קאָן.

נישט שטענדיק איז דאָס גראַזיין, סימן אַלט.
די גראַקייט דיינע, לאַזט מיך ווייט נישט קאַלט,
עס שלאַגט מיט וואַרעמקייט אַרויס פון דיר
אַזוינס, וואָס רעגט צו לייבלעכן באַריר.

זיי מוחל מיר, מיין זינדיקן געדאַנק,
וואָס איז דאָס קינד מיינס, ס'קינד פון מיין געזאַנג, —
געזאַנג צו דיר, וואָס האַסט שוין גראַע האַר,
און זעסט נאָך אויס — אַ חלום אויף דער וואַר.

* * *

אויב ס'איז עפעס נאך פאראן
אזוינס, וואָס זאָל מיר זיין כדאי, —
ביסט דו, ביסט דו די איינציקע
פאר וועמען איך בין גרייט צו גיין אין שפאן,
און זיין דיין קנעכט —
באזינגענדיק די פריי.

ביסט דו, ביסט דו די הייליקייט,
צו וועלכער כ'וואָלט א גאָטלאָזער געדינט,
מיט לויב פאר יעדע ערדיש ביסל פרייד,
און מיט געבעט פאר יעדער קלענסטער זינד.

תל־אביב, 1948

ווייל ...

א

ווייל ס'שמעקט פון דיר מיט וואַרעם ערד, מיט פעלד־רייח און וואַלד ;
ווייל ס'שלאַגט פון דיר מיט דורשט און אויך מיט קוואַל, וואָס שטיין
פאַרהאַלט —

באַגער איך דיך מיט הונגער, ווי צו וואַרעם ווייצן ברויט
מיט קימל, וואָס כ'בין גרייט אפילו עסן זאטערהייט.

ווייל ס'ציט מיך צו דער פשטות, ווי צו אייגן שטאַם און שיכט ;
ווייל ס'בענקט זיך מיר, צו זען פאַר זיך אַן אָפן, קלאַר געזיכט, —
באַגער איך דיך, און ס'איז מיר גוט, ווי זעלטן גוט — מיט דיר,
ווי ס'וואַלט דיין שויס, די שויס פון דער נאַטור, געוועזן מיר.

ב

מיר האבן די זריעה־צייט לאַנג שוין פאַרשפעטיקט
נאַר, נאַכנישט אינגאַנצן,
מען קאָן דעם שפעט־זומער דעריאָגן נאָך מיידל,
און עפעס פאַרפלאַנצן.

עס קאָן פאַרן פענצטער פאַר אונדזער, נאָך אויפגיין
אַ בוים אַ צעגרינטער
באַלאַדן מיט פרוכט, וואָס געשניטן ווערט, זומער —
צו האַבן אויף ווינטער.

מיר קאָנען נאָך אַקערן, זייען און שניידן
דעם אויפקום דעם שפעטן,
מיר דאַרפן נאַר וועלן, אַז נאָך אונדז, זאָל לייבלעכס —
אין פעלד אונדז פארטרעטן.

ג.

לאַמִּיךְ דִּיךְ אַרויספִירן צום שײדוועג,
צריק וועל איך אליין שוין גיין מיין ליידוועג,
וועלכן כ'האַב אַ לעבן אויסגעטראָטן,
אומבאַמערקט און זייטיק, ווי אין שאַטן.

גי, און זאָל זיך דורכגיין דיר בשלום!
ס'גייט מיט דיר אַוועק פון מיר אַ חלום,
וואָס צערינט און לאַזט אויף לאַנגע יאָרן
באַנגס און האַרציק וואַרעמס — לזכרון.

זאָל צו דיר דער גורל מילדער ווערן,
און אין ליכט פון העלסטן מול־שטערן—
פִירן מיטן שײדוועג דיך צום פֿריידוועג.
צריק, וועל איך אַליין שוין גיין מיין ליידוועג.

לזכרון

מער פון זינגען וועגן ליבע, קאן איך — ליבן.
כ'האב פארברענט מיט ליבע, מיינע יוגנט-יארן;
זיי זשע אויכעט דו אצינד ביי מיר פארשריבן
מיט א בלעטל שיר-השירים — לזכרון.

ס'איז מיין בוך פון ליבע פול מיט צער און ווייען,
וואס א יעדע גרויסע ליבע מוז פארשאפן, —
ווען מען מוז די קערנער אירע, הפקר זייען
אויפן ווינט, און גערן זיך צו איר פארשקלאפן.

גי-זשע אויכעט דו, ווי ס'זענען ווען געגאנגען
אלע די, וואס האבן ווען מיין שוועל באטראטן —
בלויז צו הערן דאס געזאנג פון די געזאנגען,
וואס כ'פלעג זינגען מיין שלמית'ן — פון שאטן.

גי, און זאל דער וועג, צוריק פון מיר — דיר לייכט-זיין!
צו האסט גענוג זיך מיר מיט ליבע, אפגעגעבן;
כ'בין געווינט, אז מיינע אויגן זאלן פייכט-זיין
פון א בענקשאפט פון אן אייביקער, אין לעבן.

כ'בין געווינט, געווינט צו שיידונגען צו שנעלע,
צו געזעגענונגען טרויעריקע, זיסע,
ווי די זון-פארגענג די ליכטיקע און העלע,
וואס אנטפלעקן זייער שיינקייט, ערשט ביי גסיסה...

צו איינער א פרוי

דעם אַנדענק — קאַנעלין

א

איך שטיי פאַר דיר, ווי פאַר אַ ליכטיק ווונדער.
כ'שטיי פאַר דיר, ווי פאַר א טיפן קוואל,
וואָס שלאָגט צווישן בערג,
און ווערט אין גרעסטער היץ נישט אויסגעטרונקנט,
און פון פאלנדיקע שטיינער נישט פארשאַטן.

אז איך הער דיך רעדן —
הער איך די מוזיק פון קוואל-געפרעפל,
וואָס איז לויפיק, אייליק און קרישטאַל-ריין,
ווי א שפיגל אונטער קלאַרן הימל.

אז איך הער דיך —
בלייב איך שטיין פאַר דיר,
ווי כ'וואַלט פארגעסן דאן נאָך וואָס איך בין געקומען —
כאַטש אוועק בין איך צו דיר, א דורשטיקער,
ווי צו א קוואל, וואָס כ'האַב פון ווייט דערהערט,
און — כ'שטיי פאַר דיר, ווי פאַר א ליכטיק ווונדער.

הל'אביב, 1945

ב

עס ווייעט פון איר נאָך מיט יונגקייט
פון פּרילינגס, וואָס זענען פאַרגאַנגען,
מיט וואַרעמע ווינטעלעך לינדע,
וואָס האָבן צעשאַטן דעם צווייט ;
מיט בליעכץ, וואָס האָט איבער פּלויטן אריבערגעבליט,
און מיט ענדלאָזע גאַלדענע פעלדער מיט זאַנגען,
וואָס וויגן זיך שוור פון וואַקסן צום שניט...

עס ציטערט פון איר נאָך דער גאַלדענער אָפהילך
פון לאַנג־שוין־פאַרשוויגענע פּרילינגס־מוזיק,
פון שוואַלבן־געצווייטשער,
פון פייגל־געזאַנג,
און דער ריטם פון גליק
פון אַ לעבן, וואָס איז נישט געוועזן געצוימט
און — אריבערגערונען, אריבערגעשווימט,
ווי א בעכער מיט שכרות־געטראַנק...

און עס אַטעמט נאָך, אַטעמט פון איר —
מיט הייסן באַגער און פאַרלאַנג,
און מיט פאַרביקער, ליכטיקער טרויעריקייט
פון א רייכן פאַרגאַנג.

ג.

כ'האב ערשט נעכטן באזונגען
איר קוואליקן כוח פון לעבן,
וואס האט זיך פון טיפן געריסן,
וואס האט זיך צו הייבן געשלאגן —
מיט ים זיך צוזאמענצוגיסן,
מיט כוואליעס אין לויף זיך צו טראגן, —
אין אייביקן דורשט — צו דערכאפן,
אין אייביקן דורשט — צו דעריאגן.

זי איז נעכטן געווען דאָס געזאנג מיינס
פון נס און פון ווונדער,
און היינט איז זי ס'ליד פון באדויער,
און היינט איז זי ס'ליד פונעם טרויער
און צער, וואָס עס האָט זיך א שפרודליק לעבן —
דעם טויט — בידיים זיך איבערגעגעבן.

תל-אביב, 1948

צו...

א

ווי ס'פירן אלע וועגן אויף געהייליקט־ווערן:
קיין ירושלים, מעקא אָדער רוים —
אזוי־א פירט דורך חלום און דורך טרוים —
מיין יעדער וועג צו דיר:
זיך אַנצונעמען מיטן זיסן ציטער
פון דיין הייליקן באריר,
און מיט דער העלער אויסשטראלונג,
וואָס שלאָגט מיט גוטס און ווארעמקייט פון דיר.

ב

דאָס ברענג איך דיר פון סאָד מיינעם די ערשטע פרוכט פון האַיאָר :
געזאנגען אויפגעגאנגענע ארום דיין בלאַען פייער,
וואָס האָט ווי מיט א ווונדערלעכער ליכט אן אומגעריכטער —
אַרומגענומען מיך, דעם לאַנג שוין נישט געליבטן דיכטער.

דאָס ברענג איך דיר פון סאָד מיינעם די פרוכט פון דאנק און לויבונג :
געזאנגען אויפגעגאנגענע אין הייליקער דערהויבונג
פון טרינקען דאָס געטראנק דיינס — ביז באטרונקענער פארלירונג,
ווי כוואַלט אן לייב דיינעם געפילט די געטלעכע בארירונג.

עס שמייכלט פונעם טישל מיר, דיין הארציקע מתנה :
 דער ברוינער, ווייס-געפלעקטער מיניאטור פון א וואזאנע,
 מיט בלימעלעך, וואָס האָסט מיט ליבע זיי פאר מיר געריסן
 אינדרויסן פאַר דיין פענצטער, וווּ זיי וואַקסן דיר צופוסנס.
 דיין חניעוודיק וואזאָניקל, ווי זאַל איך עס דיר זאָגן ? —
 האָט כּשוף אין מיין אַרעם דאך־שטיבל אריינגעטראָגן ;
 געמאכט עס שענער, ווארעמער ; געמאכט עס ריין פון שימל,
 ווי אויפגעהויבן דעם סופיט מיר פונעם קאַפּ — צום הימל ;
 צערוקט די אָפּגעשיילטע ענגע ווענטלעך — אויף צום שטויבען !
 ווי כ'וואַלט א שלאָס אַ ליכטיקן אַ שלאָס, אליין באוויינען,
 אַליין, נאָר נישט אין איינזאַמקייט ; נישט גראַ און מאַנאַטאַניק —
 דאָס האָב איך צו פארדאַנקען דיין געשאַנק מיר, דיין וואזאָניק
 מיט בלימעלעך מיט העלע, ווי די לייכטנדיקע שטערן,
 וואָס ווארעמען און זאָגן צו, או ס'וועט נאָך בעסער ווערן.

ד

שוין לאנג, צוריק מיט פינף און צוואנציק פרילינגס,
ווען דער מאן אין מיר איז צייטיק, רייף געוואָרן,
און זיך אויסגעשטאנען ווי א יונגער וויין אין קעלטער,
אויסגעשטאנען, מיט דער ערשטער גלוסטונג דער צעהעלטער,
ווי מיט אַנגעלאַדנקייט פון ווייץ און קאַרן
ערב ערשטן שניט: —

נאָך דאן, צוריק מיט פינף און צוואנציק פרילינגס,
ווען מיט ערשטע מענערישע טריט,
וואָס האָבן אונטער זיך די ערד פארגוואלטיקט, —
האַב איך אין באגער נאָך אויסלאָדונג —
דיך אויסגעטראכט, דיך אויסגעחלומט און געשטאלטיקט
אַט אזא, ווי כ'זע דיך איצט,
מיט פינף און צוואנציק פרילינגס שפעטער —
שפילן זיך מיט מיינע גראַע האַר,
ווי קינדער שפילן זיך מיט האַרבסטיק גאַלד פון בלעטער.

ה

דאָס גיי איך איצט פון איר,
פון דער, וואָס איך פארהייליק און פארגעטער, —
גיי איך עס און צעזונגענער,
אזא צעכראסטעטער אין נאכט אין שפעטער, —
ווי געגאנגען וואָלט איך פון א משתה,
וון די נאכט אליין האָט אויך געטרונקען,
און זי ווארפט זיך שכור אויפן האלדו מיר,
שכור, און אַ שעלמישע צעוונקען
מיט א פאלנדיקן הימל פול מיט שטערן —
איבער מיר און איבער גאסן קרומע,
איבער וואקלענדיקע הייזער און לאמטערן,
וואָס כ'חאָלט אלע זיי ארומגענומען,
און מיט פרייד ביז טרערן —
זיך געקושט מיט זיי אין נאכט אין שפעטער,
און דערציילט פאַר זיי, אַז כ'גיי פון איר,
פון דער, וואָס איך פארהייליק און פארגעטער.

איך האָב זיך יענער נאכט אויף דיר געריכט,
 און האָב ווי צו א יום־טוב זיך געגרייט:
 געצונדן, וויפל כ'האָב געהאט נאָר ליכט,
 זיך אָנגעטאָן אין בעסטן, שענסטן קלייד;

געדעקט דעם טיש דעם נאקעטן, מיט וויין,
 געדעקט פאר צווייען אויך מיין איינזאם בעט,
 געמיינט, אָט קלאפסטו אָן און קומסט אַריין,
 דיך אויסגעקוקט, געווארט, געווארט ביז שפעט.

גענארט פון הערן יעדנס פרעמדע טריט —
 דערוואָרט דיך האָבן פונקט ווי איך — די ווענט,
 די טיר, דער דיל און אויכעט דער סופיט, —
 געווארט, ביז ליכט נאָך ליכט האָט אויסגעברענט;

און כ'בין אין טיפער פינצטערניש געהילט, —
 געבליבן זיצן ווי אריינגערעמט
 אין פענצטער פון דער־נאַכט, און בלויו געפילט,
 אז אין פארשעמונג — ברענט אויף מיר דאָס העמד.

1

געזאנג צו מיידן ליכטיקן שאטן

א

עס שלאָגט פון איר שפרות־געטראַנק פונדעריקיל,
עס שלאָגט פון איר וויין פון פארנופּט און געפיל,
עס שלאָגט פון איר ווונדערלעך זאפטיק געמיש
פון שטאַרקס, וואָס מאכט גלויביק, מאכט יונג און מאכט פריש.

איר ליב זי שוין לאנג. נאָך פון דאָן, נאָך פון דאָן,
ווען ס'האָט נישט געהאַט זי געבוּדן קיין מאן,
און זי — נישט געווען איז נאָך קיינעמס קיין ווייב,
וואָס האָט שוין אַרומגיין די פרוכט פון איר לייב:

א קינד אזא העלס, אזא ליכטיקס, ווי זי —
די בלאַנדע, די זון־בלום אין פולן צעבלי,
די מיידלשע מאמע, וואָס דורשט נאָך און שעפט,
און איז נאָך אַליין ווי א קוואל, וואָס באלעבט.

ב

ביסט די זון,
און איד — די ערד,
וואָס דרייט זיך אָן אויפהער
אין קרייז אַרום דיר,
און ציטערט —
פאַר יעדן דיין מינדסטן באַריר.

ווי ערד — דארף איד זון,
דארף איד ווארעמקייט, ליכט,
וואָס שלאָגט פון די אויגן ביי דיר,
פון געזיכט,
און — ברעכט אין מיר ס'איין,
און לאָזט קריעות אין גאנג,
און רעגט,
און באוועגט
צו געדאנק
און געזאנג.

ג

מיין ליבע צו דיר, איז געוואקסן מיט מיר,
און מיט מיר זיך געעלטערט,
געשטארקט זיך, געקרעפטיקט,
ווי וויין אויסגעשטאנען אין קעלטער ;

און כ'בין פונעם וויין פון דער ליבע
בארוישט און פארשכורט —
צום וויינען פון שכרות,
און רייסן דאס הארץ זיך אויף שטיקער ;

און כ'בין פון מיין ליבע מיין אלטער
נאך אַלץ א באהערשטער,
און יונג, ווי כ'וואַלט איבערגעלעבט איצט
מיין ליבע, מיין ערשטער.

ד

ביסט מיין ליכטיקער שאַטן, וואָס גייט מיט מיר מיט,
ווי עס גייט א באגלייט צו א טרויעריק ליד:
ס'איז א ליד וועגן דיר, און מיין ליבע צו דיר,
ס'איז א ליבע, וואָס שרייט פֿון די אויגן ביי מיר,
און פאַראַט, און דערציילט פאַר דער וועלט, אַז כ'בין קראַנק
אויף א קרענק, וואָס מען היילט נאָר מיט ליבע־געטראַנק,
און די היילונג — ביסטו; דאָס געטראַנק איז ביי דיר,
און דער דורשט, וואָס איז גרויס ווי דאָס מדבר — ביי מיר.

ה

בלייב נאך א ביסל מיט מיר,
גיי נישט אוועק אזוי גיך,
ס'איז אזוי גוט מיר מיט דיר,
כוויל נישט איצט בלייבן מיט זיך.

כ'בין ווי א קינד איצט אן אלט —
פול מיט קאפריז און פארלאנג;
כ'בין ווי א קינד איצט, וואס פאלט,
פאלט מיט די טריט פון פארגאנג.

בלייב נאך א ביסל מיט מיר,
לאז מיך נישט איצטער אליין,
ס'איז אזוי גוט מיר מיט דיר,
גוט, כאטש כ'בין פול מיט געוויין;

פול מיט געוויין ווי א קינד,
פול מיט געוויין פון פארדראַס, —
ווילט זיך מיר וויינען אצינד,
וויינען, ווי אן א פארוואַס.

פונעם בלויזן געדאנק, אז עס איז מיר צו לעבן באַשערט
 אונטער איין און דעם זעלביקן הימל מיט דיר,
 און מיט דיר — אויף דער זעלביקער ערד ;
 פונעם בלויזן געדאנק, אז איך קאָן דיר באַגעגענען ווען
 אויף מיין איינזאמען, זייטיקן וועג, און — דיר זען —
 ווערט מיר וואַרעם און גוט,
 און עס ווילט זיך מיר אָנהייבן אַלץ פונדאָסניי,
 און איך זאָג זיך אליין: ס'איז כדאי, ס'איז צו לעבן כדאי.

טו אָפּ פון מיר דיין כישוף,
 און באַפריי מיד פון דיין בלענד,
 און פון דיין כישוף־ראַד, וואָס ברענט
 מיט בלאַע פייערן.

ווי לאנג נאָך וועל איך ווי א בלינדער
 זיך ארומדרייען אַרום דיין הויז,
 און נישט געפינען דעם אַריין,
 און נישט געפינען דעם אַרויס —
 צוריק פון דיר?

ווי לאנג נאָך, וועט מיין יעדעס ליד צו דיר
 צוריקומען צו מיר
 באַליידיקט און פאַרשעמט,
 און פול מיט צער און טרויער, —
 ווי אַן אַפגעקומענער, אַ זינגער
 הינטער צוגעמאכטע טיר און טויער.

זע, טו אָפּ פון מיר דיין כישוף,
 און באַפריי מיד פון דיין בלענד,
 און פון דיין כישוף־ראַד, וואָס ברענט
 מיט בלאַע פייערן.

ת

ס'איז מיין פייער פון ליבע, אינגאנצן אריבער צו דיר —
ברענט דיין שוועל פון מיין יעדן באַטראַט,
ברענט דיין טיר פון מיין יעדן באַרייר,
שטייט אין פלאַמען פון ליבע — דיין הויז,
און — דו גייסט פון געפאר נישט אַרויס.

ביי דיר איז אויך פייער א שפיל —
ווייל אליין ביסטו פייער און פלאַם,
און דיר אַרט נישט אַ ליבע־געפיל,
וואָס איז דורשטיק נאָך וויין און טרינקט — סם,
און דיר אַרט נישט, וואָס עמעץ, צינדט אונטער
מיט פייער פון ליבע — דיין הויז;
לאַזט די שטאַרן די שווערע אַרונטער,
און — גייסט פון געפאר נישט אַרויס.

ט

פאַרביק, ווי אַ רעגן־בויגן,
דין־געוועביק, ווי אַ שלייער —
ציט מיך צו איר הויז, דאָס ליכט אירס —
ווי אַ שמעטערלינג צו פייער.

און איר דריי זיך אָן אַן אויפהער
אַרום איר און אירע וועגן,
און איר האַלט זי אין איין זוכן,
און אין איין אויף איר זיך פּרעגן, —

ווי שולמית האָט אויף שלמה'ן
זיך געפרעגט ביינאכט, די וועכטער,
און זיי האָבן זי, ווי איצטער
מיך — באַגעגנט מיט געלעכטער :

— דיין שולמית אין נישט דיינע,
וועט דיר קיינמאַל נישט געהערן,
ס'איז אומזיסט — פאַר איר דאָס קניען,
ס'איז אומזיסט — פאַר איר דאָס שווערן.

און אומזיסט — פאַר איר דאָס זינגען
דאָס געזאנג פון די געזאנגען ;

ס'איז קיין איינציק ליבע־ליד דיין,
ביז צום האַרץ איר נישט דערגאַנגען.

— דיין שולמית לאַכט ווי לילית,
לאַכט פון דיינע ליבע־ווייען;
זע, פון כישוף־ראָד פון אירן
גיכער זיך אַרויסצודרייען.

אַבער — רעגן־בויגן־פארביק,
דין־געוועביק ווי אַ שלייער —
ציט מיך צו איר הויז, דאָס ליכט אירס, —
ווי אַ שמעטערלינג צו פייער.

ס'האט פארפלייצט מיך דאס געפיל צו דיר, וואס קאן א פעלז צעטראגן,
ווי א קוואל, וואס זוכט אן אויסגאנג, און עס הערט נישט אויף צו שלאגן,
רק, ער רייסט זיך, רק, ער שפארט זיך, אומגעשטערט צו קאנען פליסן,
און זיך ערגעץ מיט א צווייטן קוואל אזא, צוזאמענגיסן.

ס'האט פארפלייצט מיך דאס געפיל צו דיר, וואס קאן א פעלז צעטראגן,
קאן אדורכשלאגן גראניט, נאָר — צו דיין האַרץ, זיך נישט דערשלאַגן ;
ביסט א שווימענדיקער אייז-באַרג, אויף די כוואליעס, אויף די בלאַע
פון מיין ים צו דיר מיט ליבע, וואס מאַכט קליין מיך, פון הכנעה.

יא

זינג עפעס, זינג, איך האָב ליב דיין געזאַנג,
מיט דיין גליאַיקער שטים, און מעטאַלענעם קלאַנג,
וואָס איז ריין ווי דער אמת, וואָס וויינט ווי אַ קינד,
און דערמאַנט אַן אַ כוח, וואָס וועקט און וואָס צינדט.

זינג עפעס, זינג, איך האָב ליב דיין געזאַנג
און כ״בין גרייט דיך באַגלייטן און מיטגיין דיין גאַנג,
וואָס איז אויכעט געזאַנג און איז הערן כדאי,
ווייל עס אַטעמט מיט בענקשאפט און קאַמף פאַר דער פריי.

יב

צו וואָס דאָס אויסבאַהאַלטן זיך פאַר מיר ? —
איך וועל דיך אומעטום געפינען.
איך דערפיל דיך, ווי דער יעגער־הונט — דעם קרבן...

כ'זע דיך, ווען און וווּ איך וויל,
אַפילו אָן אַ פייגן־בלאַט, —
כאַטש נישט אנטפלעקט האָסטו פאַר מיר דיין נאקעטקייט.

איך הער דיך אויכעט ווען דו שווייגסט
און ביסט פאַרטאָן אין זיך —
ווי ס'איז פאַרטאָן אָן עמער אין אַ ברונעם.

כ'קען דיך מער ווי זיך אַליין,
עס גיט דיך אויס פאַר מיר
דיין יעדער קער און ריר, דיין יעדער בליק.

פאַר מיר ביסטו א בוך,
אַ לידער־בוך, וואָס כ'ליין אויף אויסנווייניק.
צו וואָס, דאָס אויסבאַהאַלטן זיך פאַר מיר ? ...

יג

באפעל, און — כ׳וועל דערפילן.
זאָג דיין ווילן און — כ׳וועל ווייזן ווונדער.
ס׳טרעפט אַ ליבע אָט אַזאָ ווי מיין —
אַמאַל אין אַ יאָר־הונדערט.

ס׳קאָן א ליבע אָט אזא,
נאָר אויסגעטראַכט, נאָר אויסגעחלומט ווערן,
ווען מ׳איז ווייט פון ערדישן —
ווי ווייט עס זענען פון דער ערד, די שטערן.

„ווערטערס ליידן“ זענען קינדיש־קליין —
אַנטקעגן מיינע ;
אויפצוזינגען דיר מיין אַזראַ־ליבע —
דאַרף מען זיין אַ היינע.

יך

אַז מען קאַן אַזוי ליבן ווי איך האָב דיך ליב,
אַז מען קאַן צוליב דיר אַזוי ליידן, ווי איך —
איז מען יונג, ווען אפילו מען האָט הינטער זיך
שוין, דאָס טרויריקע לעבן דאָס שווערע — ווי איך ;

איז מען יונג, ווען אפילו עס זילבערט פון קאַפּ
ווי ביי מיר — דאָס געוועב פון שפעט־זומער אראָפּ,
און דער שטערן צעאַקערט איז טיף, ווי אַ פעלד
אונטער וואַלקנס, וואָס הענגען מיט דורכשיין צעהעלט.

אַז מען קאַן אַזוי ליבן, ווי איך האָב דיך ליב,
און ווי איך — פאַר דער ליבע זיך מקרב־צו־זיין —
איז די עלטער, א גוט־אויסגעשטאנענער וויין,
וואָס איז קרעפטיק און שטארק, ווי אַ שכרות־געטראַנק,
און דערמאָנט מיט דער פאַרב, אַן אַ זון־אונטערגאַנג.

טו

אָ כּוּס פּאָר איר, פּאָר דער וואָס איז נישטאָ,
און ס'זעט זי דאָ נישט קיינער, אויסער מיר ;
איך טרינק פון אירע אויגן איצט, דאָס בלאָ,
איך טרינק דעם הייסן אַטעם איצט, פון איר.

— לחיים דיר, בלאָ-אויגיקע דו מיין!
— לחיים דיר, גאַלד-האַריקע, דו רייך,
וואָס ציסט צו זיך אין כישוף-ראַד אריין,
ווי ס'ציט א גאַלד-צעכוואַליעט פעלד מיט ווייץ.

— לחיים! — הויב איך אויף פאַר דיר דעם כּוּס,
וואָס אַנגעגאַסן האָב איך ביז צום ראַנד ;
ווען וואַלסט געזען — געווסט וואַלסטו פאַרוואָס
עס ציטערט מיר דער כּוּס אַצינד אין האַנט.

איך טרינק נישט ; דאָס פאַרטרינק איך נאָר אזוי
דאָס לעבן מיינס אין טרויריקסטן פארלוף ;
כ'פאַרטרינק איצט אויכעט דיך, מיין זיסע וויי,
וואָס נאָגט און עסט ווי סם דאָס האַרץ מיר אויף.

— לחיים דיר, אומשולדיקע דו מיין,
ביי וועמען כ'בין נישט מער ווי אַ פּאַעט,
וואָס חלומט וועגן ווייב, געזאנג און וויין,
און שטילט דעם דורשט און הונגער נישט, צו זעט.

טז

ביסט געוואָרן די אַקס פון מיין וועלט,
און אַלץ דרייט זיך ביי מיר, אַרום דיר,
אַלץ באַלייכט איך, מאַך קלאַר זיך און העל —
מיט דיין פאַרביקן ליכט־שעמעריך.

ביסט געוואָרן מיין הימל און ערד,
און דאָס רייך פונעם ווונדער און סוד,
וואָס אַנטפלעקט ווערט, און — ווייט נישט דערקלערט —
ווי דאָס פאַרכטיקע גלויבן אין גאָט.

ביסט געוואָרן מיין בליץ פון געדאַנק,
מיין געפיל, וואָס איז קוועליק און ריין;
ביסט געוואָרן מיין איינציק געזאַנג,
און מיין לעבן, וואָס האַלט ביים פאַרגיין.

וויפל האָב איך וועגן דיר געזונגען און דערציילט,
מיטן צער פון ליבן דין — זיך מיט דער וועלט געטיילט, —
איז נאָך אַלץ נישט גרינגער מיר געוואָרן פון דער לאַסט,
פון דער ליבע מיינער, וועלכע איז ביי דיר פאַרהאַסט,
ווייל זי פאַלט אויף דיר צו שווער, צו גרויס איז זי פאַר דיר,
און זי מאַכט דין אומזיכער, און אומרויך מיט מיר.

יח

ווי יעדער און אלץ, וואָס איך האָב ווען געהאַלטן פאַר הייליק, —
אַזוי האָסטו אויכעט אין טרויער אין מיינעם א חלק,
אַזוי האָסטו אויכעט א טייל אין מיין גרויסער אנטוישונג, —
אַפילו, ווען כ'זינג און באַזינג דיך אין ליבע־באַרוישונג.

זיי מוחל מיין ביטערן אמת, וואָס שווער איז צו הערן,
ווייל ווייטאַגלעך איז ער, ווייל טרויעריק איז ער, ביז טרערן,
וואָס איך האָב געזען צוליב אים, אויפגעאנגענע שיינען,
ווי שטערן — ביי דיר אין די טיף־בלאָע אויגן אין דיינע.

זיי מוחל, מיין ביטערן אמת — ווי איך בין דיר מוחל,
דיר מוחל דאָס שלעכטס — פאַר אַ וואַרעמען בליק, פאַר אַ שמייכל,
פאַר הערן אַמאל אַזאַ וואַרט, וואָס דערפרייט, וואָס מאַכט האַפֿן
און גלויבן, אַז כ'האָב מיט דער פייל פון דער ליבע — געטראָפֿן.

יט

האלט מיך פארן אָרעם; האַלט מיך פאַר דער האַנט;
ביסט מיין לעצטער אָנהאַלט. ביי דעם שוואַרצן ראַנד;
ביסט די לעצטע טרייסט מיר; ביסט מיין לעצטע שיין,
וואָס באַלייכט די טריט מיר, אויף מיין וועג פון פיין.

„וויאַ דאָלאַראַזאַ“ — הייסט מיין שווערער וועג,
איבער וועלכן כּיגיי איצט פון מיין לעצט געשלעג,
פאַר אַ ביסל לעבן; פאַר אַ ביסל פרייד;
פאַר אַ ביסל ליבע, וואָס איך דאַרף ווי ברויט.

ביסט מיין לעצטע ליבע; ביסט מיין לעצט געזאַנג;
ביסט מיין לעצטער אויפפלאַם פון אַן אונטערגאַנג,
ווי אַ זונען־בלוט־שטורץ איבער ברעג און ראַנד.
האַלט מיך פארן אָרעם; האַלט מיך פאַר דער האַנט.

כ

וועל איך אויפהערן צו זינגען וועגן דיר —
וועט עס זיין דער טויט פון מיין געזאנג:
דאָס קינד פון מיין געפיל און מיין געדאַנק.

וועל איך אויפהערן צו זינגען וועגן דיר —
וועט עס זיין דער טויט פון א פאָעט,
וואָס האָט דורך דיר — געהאַט צו גאָט גערעדט.

חל-אביב 1947

כא

דו, און דו, אן אויפהער — דו,
און — לאַזט מיך נישט צו רן
שוין יאָרן לאַנג ;
שוין יאָרן ווי דו וווינסט אין האַרץ ביי מיר,¹
און לעבסט אין מיין געדאַנק,
וואָס דרייט זיך, קרייזט און פלאַטערט אַרום דיר,
ווי אין אַ קעלט — אַ פּרינדיקע טויב,
וואָס קלאַפט מיט אירע פּליגל אין אַ טיר,
און שלאַגט זיי אָן, אָן אַ פאַרהויכטער שויב.

שוין יאָרן לאַנג אַזוי :
נאָר, דו, און דו,
און לאַזט קיין טאַג מיך נישט,
און לאַזט קיין נאַכט מיך נישט צו רן.

כב

ביסט מיין לעצטער גלויבן, וואָס כ׳פּאַרליר,
און דאָס ליד דאָס דאָזיקע צו דיר —
איז אוודאי ס׳לעצטע, וואָס איך זינג,
ס׳לעצטע פון אַ ליבע־לידער־רינג.

אפשר ביסטו אומשולדיק־גערעכט,
נאָר עס שטייט איצט אויף אין מיר דיין קנעכט. —
דער, וואָס האָט מיט ליבע דיר געדינט,
און פאַר דיר געזונגען אויפן ווינט.

תל־אביב 1948

כג

אין יענעם טאָג, ווען כ'וועל זיך אַפרייסן פון דיר,
ווי ס'רייסט זיך אָפּ אַ פרוכט פון בוים, און פאַלט —
אין יענעם טאָג, וועל איך דערזעען זיך,
ווי אין א גרויסן אָפגעברענטן וואַלד,
וואָס איז געשטאַנען אונטער פייער פון אַ שלאַכט,
און איז אַרויס פון אים פאַרקוילט און שוואַרץ,
ווי ס'וואַלט באַפאַלן אים אין מיטן טאָג — די נאַכט.

אין יענעם טאָג, ווען כ'וועל זיך אַפרייסן פון דיר,
ווי ס'רייסט זיך פונעם ברעג אַ שיפל אָפּ, —
אין יענעם טאָג, וועט מיר פאַרלוירן גיין
דער לעצטער גלויבן וואָס איך האָב.

כד

איד אַטעם נאָך מיט דיר,
ווי ס'אַטעמט נאָך אַ פייער-באַרג, אַ קראַטער,
וואָס האָט אויסגעשפיגן שוין זיין לאַווע,
און ער רויכערט, רויכערט בלויז
אַ מידער און אַ מאַטער,
און ער הויכט פון זיך שוין אויס
דאָס לעצטע ביסל גלי און זשאַר,
און דראָט שוין מער נישט,
דראָט נישט מער, מיט אויפרייס און געפאַר.

כה

עס וועט אמאל אזוי געשען,
אז אומדערווארט און אומגעריכט —
וועל איך פאר דיר ווי אויפגיין
אין א קיינמאל נישט געזעען ליכט,
א ליכט אזא ווי פון א זון-פארגאנג, —
ווען ס'גוססט, גוססט לאנג
דער טאג, וואס קאן נישט שטארבן,
און ער צינדט דעם אונט-הימל-זוים
מיט רויט, ווי בלוט פון א צעזעצטן שארבן.

וועסטו זען מיך אין א ליכט אזא
פון אויפגיין פארן אויסגיין און נישט ווערן, —
וועלן זיך אין דיינע הימל-אויגן —
ווי די שטערן — צינדן טרערן
פון אן איבערלעבונג,
וואס מאכט פול מיט טרויער פון באדויער,
און מיט הייסער תפילה אויף פארגעבונג.

א בריוו צו פרוי

וואַנזיניק־געליבטע פרוי!
זייט מוחל מיר, וואָס כ'קום אייך ווידער שטערן אייער רח,
וואָס כ'קום איצט ווידער זיך אַריינרייסן
אין אייער שטיל און פרידלעך לעבן.

גלויבט, אַז כ'טו עס נישט ווייל כ'וויל אַזוי, נאָר מוז, —
ווי ס'מוז דער ווינט דער אַנגעלאַדענער מיט שטורעם —
רייסן טירן, ברעכן לאָדן און אריין,
אריין אהין, ווו ס'איז פארמאכט פאר ווינט און הינט.

וואָס כ'וויל פון אייך, איז: הערן מיר, נאָר אויסהערן.
מיר ווילט זיך אַלץ נאָך זאָגן אייך אַזוינס,
וואָס כ'האַב צוריק מיט יאָרן אַנגעהויבן,
אַנגעהויבן — נישט צום ענדיקן —
ווייל גרויס געווען און גרויס געבליבן
איז צו אייך מיין ליבע — ווי דער ים,
וואָס ווארפט פון צייט צו צייט פון זיינע טיפענישן
ס'אַפגרונטיקע ווילד־געוויקס,
און נישט די פערל...

וויפל האָב איך שוין אויף אַלע סקאַלעס טענער
לידער אייך געזונגען,
און צו אייך זיך נישט דערוונגען!

וויפל האָב איך שוין פון נישט דערעדן זיך צו אייך —
דערשעפט פאַר אייך געשוויגן,
מיט דער שווערקיט פון אַ שטיין,
אַ פעלזן־שטיין, וואָס הענגט ווי אויף אַ האָר
און דראַט מיט אַפּריס...

ברעך איך אױס פון צייט צו צייט אַנטקעגן אייך,
רייס אויף מיט פייער פון אַ פייער־באַרג,
וואָס איז שוין לאַנג ווי אויסגעשפּיגן, טויט,
און הייבט אויפּסניי אָן שפייען גלי און זשאַר.

אַזאַ איז זי געווען צו אייך, מיין ליבע,
און אַזאַ — געבליבן :
יאָרן שוין, ווי זי פאַרפאַלגט אייך, גייט אייך נאָך
דעם שאַטן־גאַנג פון קנעכט,
וואָס זענען הינטיש טריי,
און קאַנען הינטיש אויסגיין פון געטריישאַפט.

יא, כ׳בין וואַנזיניק פאַרליבט אין אייך ביז שנאה,
פאַר דער גלייכגילט אייערער,
וואָס קומט מיר קאַלט אַנטקעגן,
ווי אַ שווימענדיקער אייז־באַרג.

כ׳ווייס פון לאַנג שוין, אז ס׳וועט אַנדערש ווי עס איז — נישט זיין,
אז כ׳וועל פאַר מיין משוגע ליב־האַבן —

מיט אייער חסד — בלייבן אייער הויז־פריינט,
ביי אַ גלעזל טיי, צי ביי אַ מאַלצייט,
ווי אַן אורח, אָדער ווי אַ ווייטער קרוב...

כ'ווייס עס, כ'ווייס, און בין אייך אַפּטמאַל דאַנקבאַר,
דאַנקבאַר אויך דערפאַר —
כאַטש אַלץ אין מיר איז אַפּטמאַל קעגן אייך —
מיט אייער ליכט און וואַרעמקייט,
וואָס ציט מיר ווי אַ שמעטערלינג אַריין צו אייך,
און לאָזט מיט אַפּגעזענקטע פּליגל מיר אַרויס,
צוריק אַרויס, אין קלעם פון בלינדער נאַכט.

זייט מוחל מיר, אויב כ'האַב אייך וויי־געטאַן,
נישט איינמאַל וויי־געטאַן מיט רייד מיט ביטערע,
ווי מאַנדלען פון אַ ווילדן מאַנדל־בוים,
און שטעכיקע, ווי קאַקטוסן,
וואָס גיבן זייער פּרוכט — דער אַרעמשאפט,

זייט מוחל מיר —
כאַטש ס'פאַלט אויף מיר דער מינדסטער שאַטן נישט
פון זינד, אַנטקעגן אייך ;
כאַטש אַפּגעהיטן האָב איך דעם פאַרבאַט
צו רייסן פון דער פּרוכט פון אייער סאַד, —
ווי ס'האַבן זיי געריסן אַנדערע —
געריסן זיי אַן ליבע, אַן פאַרבאַט,
פאַר נישט געצוימטער גלוסטונג.

נאכאמאל — זייט מוחל מיר פאר זאגן אייך,
וואס איר האט דא געהערט אין מיינע שורות,
שורות פון א שוואגען-ליד פון ליבע,
פון א ליבע, וואס מען ליבט נישט צוויי מאל,
און דערצו — ווען ס'זילבערן די האר שוין...

דאס איז אלץ, און — ווייט נישט אלץ,
וואס כ'האב געוואלט אייך זאגן, —
אין באדויער פאר דער צייט,
וואס כ'האב געלאזט ביי אייך פארלוירן-גיין
אין ווערט פון פינפצן פריילינגס גאלד,
וואס איר, צעביטן האט עס מיר אויף בליי...

איך ענדיק שוין.
די זון איז ווייט שוין הינטער מיר.
די פייגל הייבן זיך שוין הויך נישט אויף,
נאר האלטן זיך מיט פלאטערדיקן אומרו
נאענט פון דער ערד,
און נאענט פון דער נעסט פון שוץ און רו.

די לעצטע שורות שרייב איך שוין —
מיט אויגן, ווי פארלאפענע מיט בלוט
פון טיפער שקיעה.

א גוטע נאכט! א גוטע נאכט אייך! —
וואנזיניק-געליבטע פרוי.

מיינע קינדער-ליבעס *

דערמאנענדיק אין מער-צאל מיינע קינדער-ליבעס, וויל איך קודם כל באַמערקן, אז צוליב מיין פריי־אַנטוויקלט עסטעטיש און אפשר אויך עראַטיש געפיל — איז מיר יעדעס מיידעלע אין מיין עלטער, אויב עס איז נאָר געווען אַ שיינס און אַ ריינס — געפעלן, און כּהאַב געזוכט איר געזעלשאַפט...

נישט אַלע מיינע קינדער-ליבעס געדענק איך. אין מיין זכרון האָבן זיך אויפגעהאַלטן נאָר יענע „ליבעס“, וואָס זענען אויפגעגאַנגען אין מיר, ווי מיינע ערשטע אומרייפֿע לידער, וואָס האָבן מיך אָנגעפילט מיט אומפאַרשטענדלעכער פרייד און אומרו, ווי פון אַ ליידנשאַפט און שלעכטער געוווּנהייט מיט וועלכער מען דאַרף זיך אויסבאַהאַלטן. ס'איז כדאי צו באַמערקן, אַז נישט איינע פון מיינע קליינע ליבע־אַביעקטן, וועמען ס'האַט זיך אויסגעוווּזן, אַז כּיבין צו איר גלייכגילטיק, האָט פונקט ווי עס טוט עס אַ דערוואַקסענע, רייפֿע און ראַפּינירטע פרוי — באַמיט זיך צו רייצן מיך מיט איר אָנוועזנהייט, און אָנגע־ווענדט אַפטמאַל אַזעלכע מיטלען, וואָס האָבן מיר, דעם „גבר“ געמאַכט רויט פון בושה...

געווען זענען עס על־פּיר־רוב שול־מיידלעך אין עלטער פון צען ביז פערצן יאָר.

זי ערשטע, וואָס האָט מיך אַריינגעכאַפט אין איר כּישוף־רייף נאָך וועלכער זי אַליין האָט זיך נאָך שפּילנדיק געיאָגט, איז געווען אַן אַכט־יעריק מיידעלע פון איין הויף מיט מיר. געווען איז עס אַ בלאַנדס, אַ גאָלדנס, מיט אַ רונד פּוכקע פּנימל, און מיט טיפֿע בלאַע אייגעלעך, ווי ביי אַ ליאַלקע, וואָס האַלט זיי אָפּ ווען זי שטייט, און פאַרמאַכט זיי — ווען מען לייגט זי אַנידער...

מיט וואָס איך בין דעם מיידעלע געפעלן — ווייס איך נישט. מעג־

(* „ראַמאַנטישע יאָרן“ און „מיינע קינדער־ליבעס“ געהערן צו מיין נישט־פאַרעפנטלעכט בוך אויטאָביאָגראַפישע בלעטלעך.

לעד, אז צוליב מיין צוריקהאלטן זיך פון שפילן זיך מיט יעדן איינעם, און אין אזעלכע שפילערייען, וואָס פלעגן זיך על-פּירוב ענדיקן מיט „שאַדוינעס“ און אַנקלאַגעס, און מיט צושטעלן א „בענקעלע“ פאַר טאַטע־מאַמע.

אויך זי, מיין קליינע „דולצינעיע“, האָט זיך נישט געשפּילט מיט יעדן און אין אַלץ. געווען ווי איך אַ שטילע צושויערן צו אַלע טומלענע דיקע שפּילערייען און — געטרויט מיר דערפאַר איר הילצערנע לייכטע „כישוף־רייף“, איך זאָל זיך דערמיט דורכלויפן אַ ביסל איבערן טראַך־טואַר, אָדער זי פלעגט מיך איינלאַדן שפּילן זיך מיט איר אין דער ספּע־ציפּיש־מיידלערישער שפּיל: אין „קלאַס“, צו וואָס מען האָט געדאַרפט קאָנען פלינק ווי זי; היפען און שפּרינגען ווי א פּייגעלע, און דאָס: אויף איין פּוס, פון איין געצייכנט קעסטל אין אַנדערן, נישט טאַרנדיק דערביי אַרופּטרעטן אויף דער אָנגעצייכנטער ליניע. פאַר דער דאָזי־קער שפּיל, צו וועלכער כּיבין געווען נישט איבעריק פלינק און רירעווי־דיק, און דערמיט אַרויסגערופן גרויס געלעכטער ביי מיין פאַרטנערקע — האָב איך זיך רעוואַנזשירט מיט איר אין „אַרדע־שאַרדע־באַרדע“, און זי ווידער קעגן מיר: אין „סטרוקעס“.

איינמאָל, נאָך דעם ווי מיר האָבן אין טויער פון אונדזער הויף, אויסגעשפּילט זיך אין אַלע שפּילערייען, וואָס מיר האָבן נאָר געקאָנט, און געבליבן זיצן ווי אַן אַ חכלית, האָב איך זי אַ פּרעג־געטאַן: אין וואָס שפּילן מיר זיך איצט?

— אין „חתן־כלה“ — האָט זי נישט לאַנג טראַכטנדיק אומשולדיק געענטפּערט.

— ווי אַזוי? — האָב איך זי געפּרעגט מיט דער זעלבער אומשולד. זי האָט אויפגעהויבן קעגן מיר אירע הענטלעך, זיי אַרופּגעלייגט אויף מייןע קליינע אַקסלען, און לאַנגזאַם צופאַלנדיק צו מיר — אַ קוש־געטאַן מיר גלייך אין די ליפּן און אַזוי, לאַנגזאַם — אויסגעגלייכט זיך, און געוואַרט איך זאָל נאָכטאַן דאָס זעלבע. אין מיטן דער דאָזיקער שפּיל אין „חתן־כלה“, האָט זיך אַבער אומגעריכט אַן עפּן־געטאַן די טיר ביי וועלכער מיר זענען געזעסן, און אַ פּרוי האָט דערזעענדיק

אונדזער ליבע־סצענע, אַ פּלעסק־געטאַן מיט די הענט, און אַזאָ היט־טערישן קוויטש־געטאַן: זעטס נאָר, זעטס! — אַז מיר, חתן־כלה, האָבן מער איבערגעשראַקענע ווי פאַרשעמטע — זיך אַ ריט־געטאַן פונעם אָרט, און ווי צוויי פייגל — זיך צעלאַפּן, יעדער אין אַן אַנדער זייט. נאָך דער דאָזיקער חתן־כלה־שפּיל, האָב איך זי נישט געזען אַ סך טעג. אַז זי האָט זיך ווידער באַוויזן אינדרויסן, האָט זי זיך קעגן איר ווילן געהאַלטן ווייט פון מיר, און מיין ליבע צו איר איז אַזוי אַרום ביסלעכווייז אויסגעלאַשן־געוואָרן.

מיין צווייטע „בעאַטרישע“, איז ווי די ערשטע, אויך געווען פון איין הויף און פון איין הויז, און אפילו פון אַ טיר אַנטקעגן אַ טיר פון מיין היים.

געווען איז עס אַ ניין־יעריק ברונעטקעלע מיט אַ קעפל געדיכטע האָר, פאַרפלאַכטן אין צוויי גראַבע צעפלעך, וואָס זענען איר ווי הבד־לה־ליכטלעך שטענדיק געלעגן אויף די קליינע שולטערן פון פאַרנט און איינגערעמט אַ קלוג חנוּעוודיק פּנימל, וואָס האָט עדות־געזאַגט אויף גוטע דערציאונג.

צוליב דעם וואָס די מאַמע פונעם דאָזיקן מיידעלע איז געווען מיין מאַמעס בעסטע שכנה, פלעגט זי, די ניין־יעריקע געליבטע מיידע, זיך געפינען מער ביי מיר אינדערהיים, ווי ביי זיך אינדערהיים, און פאַר־נעמען זיך מיט מיר, אַדער איך מיט איר, ווי קינדער פון דעם עלטער קאָנען פאַרנעמען און פאַראַינטערעסירן איינס דאָס אַנדערע. די אָפטע קעגנזייטיקע באַזוכן אונדזערע, האָבן אונדז געברענגט צו דער געוויינט־הייט, נישט צו קאָנען זיין איינער אַן אַדערן, און נישט צו גיין אַ וועלכן ס׳איז גאַנג — אויב דער צווייטער וועט נישט מיטגיין. די דאָזיקע קעגנזייטיקע צוגעבונדנקייט, וואָס האָט ביי אונדז אַנגעהאַלטן ביז אירע עלטערן האָבן זיך אַרויסגעקליבן פון דער דירה, איז נישט איינ־מאַל געווען דאָס געשפרעך און דער צוויי־דייטיקער שפּאַס צווישן איר און מיין מאַמען; אַ שפּאַס פון וואָס מיר האָבן גאַנץ ווייניק און אפשר גאַרנישט פאַרשטאַנען, און פונדעסטוועגן — פאַרשעמט־ווערן פון אים, ביז נישט צו קאָנען זיך בעת־מעשה קוקן אין די אומשולדיקע אויגן...

דאָס אומגעוויינטלעכסטע אין אונדזער „ליבע“ איז געווען דאָס וואָס מיין „געליבטע“ פלעגט מיך אָפטמאָל באַזוכן אין אַזאַ שעה, וואָס איז נישט אַלע מאָל באַקוועם אָפילו פאַר קינדער: באַלד אין דער פּרי, ווען כ'בין נאָך געלעגן אין בעט און געשלאָפן. פון די דאָזיקע מאָרגן ווייזטן אויף וועלכע זי האָט זיך ווי בגנבה אַריינגעשאַרט, האָב איך זיך דערוווסט איינמאָל בעת כ'האַב געטפנט די אויגן און זי געזען זיצן אויפן ראַנד פון מיין בעטל, וווּ איך בין געלעגן אָן אָפגעדעקטער ווי די מאַמע האָט מיך געהאַט... ווי אַ גרויסער האָב איך זיך אַ כאַפֿ־געטאַן פאַר דער קאַלדרע, און מיין „געליבטע“ האָט זיך ווי פאַרשולדיקט, נישט באַמערקט צו ווערן, אַרויסגעכאַפט פון צימער.

די אמת'ע „לילית“ איז אָבער געווען דאָס שוועסטערל פון מייןע דריי חברים'לעך, ברידער'לעך, וואָס האָבן געהאַט פאַר מיר גרויס דרד־אָרן, און מיך פאַרערט פאַר מייןע אויסגעטראַכטע מעשה'לעך. געווען איז דאָס מיידעלע אַ ברוינטעט, אַ שלאַנקס, מיט אַ לענגלעך פנים, און מיט אַ לענגלעך נעזל, און לענגלעכע לעבעדיקע, קלוגע אויגן, וואָס האָבן שוין פאַרמאָגט דעם גלאַנץ פון נייגיר און דורשט נאָך עראַטישע סצענעס און רייצונגען, און געקוקט דערפאַר — דאָרט וווּ זי האָט נאָך נישט געדאַרפט קוקן, און געזען — דאָס, וואָס זי האָט נאָך נישט געדאַרפט זען.

דאָס דאָזיקע צוועלף־יעריקע מיידעלע האָט ווי אַ דערוואַקסענע נישט איינמאָל ספּעציעל געשאַפן פאַר מיר די געלעגנהייט צו בלייבן מיט איר אַליין, כדי צו קאָנען מיך אומגעשטערט קושן און רייצן מיין פערצן־יעריקער „גברות“.

מיט אַזעלכע און ענלעכע קינדיש־ליידנשאַפטלעכע סצענעס, האָט דאָס ווייבלעכע מיידעלע מיך אַ לאַנגע צייט באַצווונגען און באַהערשט מיט ליבע, און ווי אַלע מייןע קינדער־ליבעס — אַוועקגענומען דאָס קעפל מייןס פון די לערן־ביכלעך...

ווי איך האָב שוין באַמערקט, האָבן זיך פון אַלע מייןע קינדער־ליבעס אויפגעהאַלטן אין זכרון, נאָר די דריי, וואָס זענען אַוודאי געווען די שענסטע און אינטערעסאַנטסטע עפּיזאָדן פון דער פרעלודיע צו מייןע שפּעטערדיקע ראַמאַנטישע יאָרן.

א י נ ה א ל ט :
 ראמאנטישע יארן

8

13	א	ווי א פארווונדעטער
14	ב	ווען כ'עפן
15	ג	דיין הויז
16	ד	כ'קאן דיין גארטן-טירל
17	ה	דאס שיפל
18	ו	אין האלבער נאכט
19	ז	איך וואלט
20	ח	מיין וועג
21	ט	כ'האב ס'לשון פארלוירן
22	י	אלץ, וואס דערמאנט
23	יא	כ'האב היינט אין גאס
24	יב	ס'ציט צו דיר
25	יג	ס'איז לידיק געווארן
26	יד	צי דו ווילסט
27	טו	ווייזט אויס
28	טז	ביסט דורך
29	יז	ווייל
30	יח	וואס ס'איז געווען
31	יט	האסט פלוצלונג
32	כ	וויסל וואסערן

ב

35		אויפגעוועקט
36		אין א נאכט אזא...
37		צו איינער מיט דורשטיקע אויגן
38		א בילד פון א מיידל

39		צו א סינפצן־יעריקער
40		ווער ...?
41		אויסגעהערט
42		ראַמאנט
43		אירע אויגן
44	א	דיין גארטן
45	ב	
46	ג	
47		אין דיינע פיס־טריט
48		ביי דיר אין סאָד
49		די נאכט אליין
50		כ'האָב זיך נישט...
51		פרעלודיע
52	א	צו איינער מיט גראַע האַר
53	ב	
54	ג	
55		אויב...
56	א	ווייל...
57	ב	
58	ג	
59		לזכרון
60	א	צו איינער, אַ פרוי
61	ב	
62	ג	
63	א	צו...
64	ב	
65	ג	
66	ד	
67	ה	
68	ו	

71	א	עס שלאגט פון איר...
72	ב	ביסט די זון
73	ג	מיין ליבע צו דיר
74	ד	ביסט מיין ליכטיקער שטן
75	ה	בלייב נאך
76	ו	פונעם בלויון געדאנק
77	ז	טו אפ פון מיר
78	ח	ס'איז מיין פייער
80—79	ט	פארביק
81	י	ס'האט פארפלייצט
82	יא	זינג עפעס
83	יב	צו וואָס
84	יג	באפעל
85	יד	אז מען קאן
86	טו	א כוס פאר איר
87	טז	ביסט געוואָרן
88	יז	וויפל
89	יח	ווי יעדער
90	יט	האַלט מיך
91	כ	וועל איר אויפהערן
92	כא	דו, און דו
93	כב	ביסט מיין
94	כג	אין יענעם טאָג
95	כד	איר אַטעם נאָך...
96	כה	עס וועט אַמאָל
100—99—98—97		אַ בריוו צו אַ פרוי

מיינע קינדער-ליבעס

